2025/2480

16.12.2025.

SPORAZUM IZMEĐU EUROPSKE UNIJE I EUROPSKE ZAJEDNICE ZA ATOMSKU ENERGIJU, S JEDNE STRANE, I ŠVICARSKE KONFEDERACIJE, S DRUGE STRANE, O SUDJELOVANJU ŠVICARSKE KONFEDERACIJE U PROGRAMIMA UNIJE

EUROPSKA UNIJA,

i

EUROPSKA ZAJEDNICA ZA ATOMSKU ENERGIJU,

dalje u tekstu zajedno „Unija”,

s jedne strane, i

ŠVICARSKA KONFEDERACIJA, dalje u tekstu „Švicarska”,

s druge strane,

dalje u tekstu „ugovorne stranke”,

POTVRĐUJUĆI još jednom iznimnu važnost posebnih odnosa između Unije, njezinih država članica i Švicarske, koji se temelje na njihovoj blizini, zajedničkim vrijednostima i europskom identitetu,

OSLANJAJUĆI SE na zajedničke ciljeve i čvrste veze ugovornih stranaka uspostavljene Sporazumom o suradnji između Europske zajednice za atomsku energiju i Švicarske Konfederacije u području kontrolirane termonuklearne fuzije i fizike plazme, sastavljenom u Bruxellesu 14. rujna 1978., Okvirnim sporazumom o znanstvenoj i tehničkoj suradnji između Europskih zajednica i Švicarske Konfederacije, sastavljenom u Bruxellesu i Bernu 8. siječnja 1986., Sporazumom u obliku razmjene pisama između Europske zajednice za atomsku energiju i Švicarske Konfederacije o članstvu Švicarske u Europskom zajedničkom poduzeću za ITER i razvoj energije fuzije, sastavljenom u Bruxellesu 28. studenoga 2007., Sporazumom u obliku razmjene pisama između Europske zajednice za atomsku energiju i Švicarske Konfederacije o primjeni Sporazuma o osnivanju Međunarodne organizacije za energiju fuzije ITER za zajedničku provedbu projekta ITER, Sporazumom o povlasticama i imunitetima Međunarodne organizacije za energiju fuzije ITER za zajedničku provedbu projekta ITER i Sporazumom između Euratoma i Vlade Japana o zajedničkoj provedbi aktivnosti šireg pristupa u području istraživanja energije fuzije na državnom području Švicarske Konfederacije, sastavljenom u Bruxellesu 28. studenoga 2007., i Sporazumom o znanstvenoj i tehnološkoj suradnji između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju te Švicarske Konfederacije kojim se Švicarska Konfederacija pridružuje programu Obzor 2020. – okvirnom programu za istraživanja i inovacije i Programu za istraživanja i osposobljavanje Europske zajednice za atomsku energiju kojim se nadopunjuje program Obzor 2020. te kojim se uređuje sudjelovanje Švicarske Konfederacije u aktivnostima ITER-a koje provodi Fuzija za energiju, sastavljenom u Bruxellesu 5. prosinca 2014.,

BUDUĆI DA je Europska zajednica za atomsku energiju sklopila Sporazum o osnivanju Međunarodne organizacije za energiju fuzije ITER za zajedničku provedbu projekta ITER [1] („Sporazum o ITER-u”), Sporazum o povlasticama i imunitetima Međunarodne organizacije za energiju fuzije ITER za zajedničku provedbu projekta ITER [2] („Sporazum o povlasticama i imunitetima ITER-a”) i Sporazum između Euratoma i Vlade Japana o zajedničkoj provedbi aktivnosti šireg pristupa u području istraživanja energije fuzije na državnom području Švicarske Konfederacije [3] („Sporazum o širem pristupu”),

UZIMAJUĆI U OBZIR Odluku Vijeća 2007/198/Euratom o osnivanju Europskog zajedničkog poduzeća za ITER i razvoj energije fuzije i davanju povlastica tom poduzeću [4],

[1] SL EU L 358, 16.12.2006., str. 62., ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2006/943(1)/oj.
[2] SL EU L 358, 16.12.2006, str. 82, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2006/943(2)/oj.
[3] SL EU L 246, 21.9.2007, str. 34, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2007/614/oj.
[4] SL EU L 90, 30.3.2007., str. 58., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2007/198/oj.

PREPOZNAJUĆI zajedničku želju ugovornih stranaka za daljnjim razvojem, jačanjem, poticanjem i proširenjem njihovih odnosa i suradnje u aktivnostima povezanima s ITER-om, na temelju ravnopravnosti, uzajamnosti i ukupne ravnoteže koristi, prava i obveza,

UZIMAJUĆI U OBZIR nastojanja Unije da udruživanjem s međunarodnim partnerima postane predvodnica u rješavanju globalnih pitanja u skladu s akcijskim planom Ujedinjenih naroda za ljude, planet i blagostanje naslovljenim „Promijeniti svijet: Program održivog razvoja do 2030.”,

ŽELEĆI sklopiti dugotrajan sporazum o sudjelovanju Švicarske u programima Unije i pružajući pravnu osnovu za takvu suradnju,

UZIMAJUĆI U OBZIR zajednički cilj ugovornih stranaka da učvrste i prodube svoju dugotrajnu i uspješnu suradnju, posebno u području istraživanja i inovacija, svemira, nuklearne fuzije i fisije te obrazovanja, osposobljavanja, mladih, sporta i kulture, kao i u drugim područjima od zajedničkog interesa, kao što su digitalna transformacija i djelovanje u području zdravlja, čime se omogućava sustavnije sudjelovanje Švicarske u programima Unije u budućnosti,

PREPOZNAJUĆI opća načela utvrđena u Uredbi (EU) 2021/695 Europskog parlamenta i Vijeća ([5]) o uspostavi Obzora Europa („program Obzor Europa”) i u Uredbi Vijeća (Euratom) 2021/765 o uspostavi Programa za istraživanja i osposobljavanje Europske zajednice za atomsku energiju za razdoblje 2021. – 2025., kojim se nadopunjuje program Obzor Europa ([6]) („program Euratom”),

POTVRĐUJUĆI ciljeve obnovljenog europskog istraživačkog prostora, odnosno da se izgradi zajedničko znanstveno i tehnološko područje, stvori jedinstveno tržište za istraživanja i inovacije, potiče i olakšavaju suradnja među organizacijama u području istraživanja i inovacija, uključujući sveučilišta, razmjena dobre prakse i privlačne istraživačke karijere, olakšava prekogranična i međusektorska mobilnost istraživača, potiče slobodno kretanje znanstvenih spoznaja i inovacija, promiče poštovanje akademske slobode i slobode znanstvenog istraživanja, podupiru djelatnosti znanstvenog obrazovanja i znanstvene komunikacije i potiču konkurentnost i privlačnost gospodarstava koja sudjeluju, te potvrđujući da su zemlje pridružene okvirnim programima Unije za istraživanja i inovacije glavni potencijalni partneri u tom nastojanju,

ISTIČUĆI ulogu europskih partnerstava u otklanjanju nekih od najvažnijih problema u Europi provedbom usklađenih inicijativa za istraživanja i inovacije koje uvelike pridonose prioritetima Unije u području istraživanja i inovacija za koje je potrebna kritična masa i dugoročna vizija te važnost sudjelovanja pridruženih zemalja u tim europskim partnerstvima,

NASTOJEĆI utvrditi obostrano povoljne uvjete kako bi se stvorila dostojanstvena radna mjesta te ojačali i podržali inovacijski ekosustavi ugovornih stranaka pružanjem potpore poduzećima pri uvođenju inovacija i širenju na tržištima ugovornih stranaka te olakšavajući prihvaćanje, uvođenje i dostupnost inovacija, uključujući aktivnosti izgradnje kapaciteta,

PREPOZNAJUĆI da bi recipročno sudjelovanje u programima druge ugovorne stranke trebalo donijeti obostranu korist te da će svaka ugovorna stranka raditi na otvaranju svojih programa drugoj ugovornoj stranci, uzimajući u obzir njihovu prirodu i potvrđujući da ugovorne stranke zadržavaju svoja prava na ograničavanje ili uvjetovanje sudjelovanja u tim programima, posebno radi sigurnosti, među ostalim za djelovanja povezana s njihovom strateškom imovinom ili interesima,

UPUĆUJUĆI na mogućnost da postoje razlike između smjernica programa i mjera Unije i švicarskih programa i mjera,

([5]) Uredba (EU) 2021/695 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. travnja 2021. o uspostavi Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa, o utvrđivanju pravila za sudjelovanje i širenje rezultata te o stavljanju izvan snage uredbi (EU) br. 1290/2013 i (EU) br. 1291/2013 (SL EU L 170, 12.5.2021, str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/695/oj).

([6]) Uredba Vijeća (Euratom) 2021/765 od 10. svibnja 2021. o uspostavi Programa za istraživanja i osposobljavanje Europske zajednice za atomsku energiju za razdoblje 2021. – 2025. kojim se nadopunjuje Okvirni program za istraživanja i inovacije Obzor Europa te o stavljanju izvan snage Uredbe (Euratom) 2018/1563 (SL EU L 167 I, 12.5.2021., str. 81., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/765/oj).

BUDUĆI DA su opći ciljevi programa Euratom provođenje aktivnosti nuklearnog istraživanja i osposobljavanja, pri čemu je u prvom planu stalno poboljšanje nuklearne zaštite, sigurnosti i zaštite od zračenja, te doprinos ostvarivanju ciljeva programa Obzor Europa, među ostalim u kontekstu energetske tranzicije, i poticanje razvoja energije fuzije,

BUDUĆI DA se Sporazum o ITER-u, u skladu s njegovim člankom 21., primjenjuje na Švicarsku, koja sudjeluje u programu Euratom kao potpuno pridružena treća država,

BUDUĆI DA je Euratom član Europskog zajedničkog poduzeća za ITER i razvoj energije fuzije i da će, u skladu s člankom 2. Odluke Vijeća 2007/198/Euratom, Švicarska biti članica tog zajedničkog poduzeća kao treća država nakon što se njezin istraživački program poveže s programom Euratom,

BUDUĆI DA se Sporazum o širem pristupu, u skladu s njegovim člankom 26., primjenjuje na Švicarsku, koja sudjeluje u programu Euratom kao potpuno pridružena treća država,

PREPOZNAJUĆI koristi koje proizlaze iz sudjelovanja Švicarske u komponentama Svemirskog programa Europske unije koje su otvorene za sudjelovanje trećih zemalja,

ISTIČUĆI potrebu za čuvanjem, razvijanjem i promicanjem europske kulturne i jezične raznolikosti te povećanjem konkurentnosti i gospodarskog potencijala kulturnih i kreativnih sektora, posebno audiovizualnog sektora,

PREPOZNAJUĆI da su ciljevi i opća načela programa Unije u kulturnom i audiovizualnom sektoru ključni s kulturnog, demokratskog, okolišnog, društvenog i gospodarskog stajališta te da su posebno važni za naša društva i kulturne sektore koji se suočavaju s poteškoćama povezanima s globalizacijom, klimatskim promjenama i digitalizacijom,

POTVRĐUJUĆI da Švicarska slijedi ta načela, koja su sadržana i u Konvenciji UNESCO-a o zaštiti i promicanju raznolikosti kulturnih izričaja iz 2005. i da se suočava sa sličnim izazovima i dijeli ista načela, kao što su demokracija, vladavina prava, poštovanje ljudskih prava, uključujući ravnopravnost svih ljudi, rodna ravnoteža te sloboda izražavanja i umjetnička sloboda,

PREPOZNAJUĆI opća načela utvrđena u Uredbi (EU) 2021/694 Europskog parlamenta i Vijeća ([7]) o uspostavi programa Digitalna Europa,

ISTIČUĆI da digitalna transformacija našeg gospodarstva i društva nudi goleme mogućnosti za rast i radna mjesta, može doprinijeti zelenoj tranziciji i našoj globalnoj konkurentnosti i povećati kreativnu i kulturnu raznolikost,

POTVRĐUJUĆI da je za takve velike preobrazbe potrebna suradnja s međunarodnim partnerima Unije uz najveću moguću transparentnost i na temelju zajedničkih ciljeva i vrijednosti, uz istodobno poštovanje sigurnosnih interesa obiju ugovornih stranaka,

NASTOJEĆI uspostaviti obostrano korisnu suradnju kako bi se ojačalo i poduprlo uvođenje pouzdanih i sigurnih digitalnih kapaciteta ugovornih stranaka, kao što su računalstvo visokih performansi, umjetna inteligencija, računalstvo na rubu mreže i podatkovni prostori, napredne digitalne vještine te uvođenje i najbolje iskorištavanje digitalnih kapaciteta i interoperabilnost, te kako bi se ugovornim strankama olakšalo prihvaćanje, uvođenje i dostupnost digitalnih rješenja,

ISTIČUĆI važnost podupiranja cjeloživotnog obrazovnog, profesionalnog i osobnog razvoja ljudi u području obrazovanja, osposobljavanja, mladih i sporta u Europi i šire, što doprinosi održivom rastu, kvaliteti radnih mjesta, socijalnoj koheziji, inovacijama te jačanju europskog identiteta i aktivnoga građanstva,

UZIMAJUĆI U OBZIR zajedničke ciljeve, vrijednosti i snažnu povezanost ugovornih stranaka u području obrazovanja, osposobljavanja, mladih i sporta, i prepoznajući zajedničku želju ugovornih stranaka da dodatno razviju, ojačaju, potaknu i prošire odnose i suradnju u tim područjima,

([7]) Uredba (EU) 2021/694 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2021. o uspostavi programa Digitalna Europa te o stavljanju izvan snage Odluke (EU) 2015/2240 (SL EU L 166, 11.5.2021., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/694/oj).

PREPOZNAJUĆI opća načela utvrđena u Uredbi (EU) 2021/522 Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi Programa djelovanja Unije u području zdravlja (program „EU za zdravlje") ([8]) (dalje u tekstu program „EU za zdravlje"), a posebno s obzirom na relevantne posebne dijelove programa „EU za zdravlje", kako su obuhvaćeni Sporazumom između Europske unije i Švicarske Konfederacije o zdravlju („Sporazum o zdravlju"),

DIJELEĆI opće ciljeve programa „EU za zdravlje" da se građani Unije zaštite od ozbiljnih prekograničnih prijetnji zdravlju,

UZIMAJUĆI U OBZIR zajedničke ciljeve, vrijednosti i snažne veze ugovornih stranaka u području zdravlja i prepoznajući zajedničku želju ugovornih stranaka da razvijaju, jačaju, potiču i proširuju odnose i suradnju u tom području,

NASTOJEĆI što prije povećati opseg svoje suradnje, s najranijim mogućim početkom privremene primjene ovog Sporazuma,

NASTOJEĆI osigurati da svi subjekti kojima je povjerena provedba projekata ili mjera u vezi s kojima su preuzete pravne obveze u skladu s uvjetima ovog Sporazuma mogu dovršiti te projekte ili djelovanja čak i u slučaju prestanka njegove privremene primjene ili njegova otkaza,

UZIMAJUĆI U OBZIR da ugovorne stranke imaju korist od bliskog odnosa između Švicarske i Unije,

NASTOJEĆI uspostaviti dugotrajan okvir za suradnju između ugovornih stranaka s jasnim uvjetima sudjelovanja Švicarske u programima ili aktivnostima Unije te mehanizam kojim se olakšava to sudjelovanje u pojedinačnim programima ili aktivnostima Unije,

SPORAZUMJELE SU SE KAKO SLIJEDI:

Članak 1.

Predmet

Ovim Sporazumom utvrđuju se pravila o sudjelovanju Švicarske u programima ili aktivnostima Unije ili njihovim dijelovima koji su otvoreni za njezino sudjelovanje i navedeni u protokolu uz ovaj Sporazum.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ovog Sporazuma primjenjuju se sljedeće definicije:

(a) „temeljni akt" znači:

i. pravni akt jedne ili više institucija Unije, osim preporuka i mišljenja, kojim se uspostavlja program i pruža pravna osnova za djelovanje ili za izvršenje odgovarajućih rashoda unesenih u proračun Unije ili izvršenje proračunskog jamstva ili financijske pomoći potpomognutih iz proračuna Unije, uključujući sve izmjene i relevantne akte institucije Unije kojima se dopunjuje ili provodi taj pravni akt, osim onih kojima se donose programi rada; ili

ii. pravni akt jedne ili više institucija Unije, osim preporuka i mišljenja, kojim se uspostavlja aktivnost, osim programa, koja se financira iz proračuna Unije, uključujući sve izmjene i relevantne akte institucije Unije kojima se dopunjuje ili provodi taj pravni akt, osim onih kojima se donose programi rada;

(b) „sporazum o financiranju" znači svaki sporazum povezan s programom ili aktivnosti Unije, kako su navedeni u protokolima uz ovaj Sporazum, u kojima sudjeluje Švicarska i kojima se izvršavaju financijska sredstva Unije, kao što su sporazumi o dodjeli bespovratnih sredstava, sporazumi o doprinosu, okvirni sporazumi o financijskom partnerstvu, sporazumi o financiranju i sporazumi o jamstvu;

([8]) Uredba (EU) 2021/522 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. ožujka 2021. o uspostavi Programa djelovanja Unije u području zdravlja (program „EU za zdravlje") za razdoblje 2021. – 2027. i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 282/2014 (SL EU L 107, 26.3.2021., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/522/oj).

(c) „druga pravila koja se odnose na provedbu programa ili aktivnosti Unije” znači pravila utvrđena u Uredbi (EU, Euratom) 2024/2509 Europskog parlamenta i Vijeća ([9]) („Financijska uredba”) koja se primjenjuju na opći proračun Unije, i u programu rada ili u pozivima na podnošenje prijedloga ili drugim Unijinim postupcima dodjele;

(d) „Unija” znači Unija ili Europska zajednica za atomsku energiju, ili oboje;

(e) „Unijin postupak dodjele” znači postupak dodjele financijskih sredstava Unije koji je pokrenula Unija ili osobe ili subjekti kojima je povjereno izvršenje financijskih sredstava Unije;

(f) „subjekt iz Švicarske” znači svaka vrsta subjekta, bilo da je riječ o fizičkoj osobi, pravnoj osobi ili drugoj vrsti subjekta, koji može sudjelovati u aktivnostima u okviru programa Unije ili aktivnosti Unije u skladu s temeljnim aktom i koji boravi u Švicarskoj ili ima poslovni nastan u Švicarskoj na temelju švicarskog prava.

Članak 3.

Uspostavljanje sudjelovanja

1. Švicarska sudjeluje u programima ili aktivnostima Unije ili njihovim dijelovima koji su otvoreni za sudjelovanje Švicarske i pridonosi im u skladu s temeljnim aktima iz protokola uz ovaj Sporazum koji su obuhvaćeni tim protokolima.

2. Za svaki novi višegodišnji financijski okvir („VFO”), nakon što temeljni akti o uspostavi programa Unije stupe na snagu i pod uvjetom da su ti programi Unije otvoreni za sudjelovanje trećih zemalja, uključujući Švicarsku, Zajednički odbor osnovan člankom 16. ovog Sporazuma („Zajednički odbor”) raspravlja o neometanom nastavku suradnje uspostavljene ovim Sporazumom prije slanja dopisa u kojem se izražava namjera Švicarske da sudjeluje u programu Unije.

3. Posebni uvjeti za sudjelovanje Švicarske u određenom programu ili određenoj aktivnosti Unije ili njihovim dijelovima utvrđuju se u protokolima uz ovaj Sporazum. Zajednički odbor može izmijeniti protokole uz ovaj Sporazum.

4. U protokolima uz ovaj Sporazum:

(a) utvrđuju se programi i aktivnosti Unije ili njihovi dijelovi u kojima sudjeluje Švicarska;

(b) utvrđuje se trajanje sudjelovanja, odnosno razdoblje tijekom kojeg Švicarska i subjekti iz Švicarske mogu podnositi zahtjeve za dodjelu financijskih sredstava Unije ili im se može povjeriti izvršenje financijskih sredstava Unije;

(c) utvrđuju se posebni uvjeti sudjelovanja Švicarske i subjekata iz Švicarske, uključujući posebne aranžmane za provedbu financijskih uvjeta kako je utvrđeno u člancima 7. i 8. ovog Sporazuma, posebne aranžmane za mehanizam korekcije kako je utvrđeno u članku 9. ovog Sporazuma i uvjete za sudjelovanje u strukturama koje su uspostavljene za potrebe provedbe tih programa ili aktivnosti Unije; ti uvjeti moraju biti u skladu s ovim Sporazumom, temeljnim aktima i aktima jedne ili više institucija Unije kojima se uspostavljaju takve strukture;

(d) ako je primjenjivo, utvrđuje se iznos financijskog doprinosa Švicarske programu Unije koji se provodi putem financijskog instrumenta ili proračunskog jamstva, podložno posebnim aranžmanima iz članka 10. ovog Sporazuma.

Članak 4.

Usklađenost s pravilima programa ili aktivnosti Unije ili njihovih dijelova

1. Švicarska sudjeluje u programima ili aktivnostima Unije ili njihovim dijelovima obuhvaćenima protokolima uz ovaj Sporazum u skladu s uvjetima utvrđenima u ovom Sporazumu, u tim protokolima, u temeljnim aktima i u drugim pravilima koja se odnose na provedbu tih programa ili aktivnosti Unije ili njihovih dijelova.

([9]) Uredba (EU, Euratom) 2024/2509 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. rujna 2024. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije (SL EU L, 2024/2509, 26.9.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj).

2. Uvjeti iz stavka 1. uključuju:

(a) prihvatljivost subjekata iz Švicarske i sve druge uvjete prihvatljivosti povezane sa Švicarskom, posebno u pogledu podrijetla, mjesta obavljanja djelatnosti ili državne pripadnosti odnosno državljanstva;

(b) uvjete koji se primjenjuju na podnošenje, ocjenjivanje i odabir zahtjeva te na provedbu djelovanja od strane prihvatljivih subjekata iz Švicarske.

3. Uvjeti iz stavka 2. točke (b) moraju biti istovjetni onima koji se primjenjuju na prihvatljive subjekte iz država članica, uključujući poštovanje Unijinih mjera ograničavanja donesenih na temelju Ugovora o Europskoj uniji ili Ugovora o funkcioniranju Europske unije („UFEU"), osim ako je drukčije predviđeno u uvjetima iz stavka 1.

Članak 5.

Uvjeti za sudjelovanje u programima ili aktivnostima Unije ili njihovim dijelovima koji se odnose na mobilnost osoba i kretanje robe i usluga u okviru provedbe programa ili aktivnosti Unije ili njihovih dijelova

1. Ne dovodeći u pitanje povoljnije odredbe u Sporazumu između Europske zajednice i njezinih država članica, s jedne strane, i Švicarske Konfederacije, s druge strane, o slobodnom kretanju osoba, sastavljenom u Luxembourgu 21. lipnja 1999. („Sporazum o slobodnom kretanju osoba") ili u švicarskom nacionalnom pravu, sudjelovanje Švicarske u programima ili aktivnostima Unije ili njihovim dijelovima, kako je navedeno u članku 3. ovog Sporazuma, za koje je potrebna mobilnost osoba između Unije i Švicarske ili unutar Švicarske za provedbu takvih programa Unije uvjetovano je time da Švicarska osigura da:

(a) ne bude diskriminacije na temelju državljanstva u vezi s mobilnošću osoba za provedbu programa Unije;

(b) uvjeti za putovanje osoba u Švicarsku i unutar Švicarske u okviru provedbe programa Unije ne podrazumijevaju neopravdano administrativno ili financijsko opterećenje; i

(c) uvjeti za pristup osoba uslugama u Švicarskoj koje su izravno povezane s provedbom programa Unije budu isti kao uvjeti za švicarske državljane; to se posebno odnosi na sve naknade povezane sa sudjelovanjem u aktivnosti koja se financira iz programa Unije i time se ne dovode u pitanje povoljnija pravila o naknadama koja se mogu primjenjivati u kontekstu programa Erasmus+.

2. Ne dovodeći u pitanje povoljnije odredbe u Sporazumu o slobodnom kretanju osoba ili u pravu Unije, kad je riječ o sudjelovanju koje podrazumijeva mobilnost osoba između Švicarske i Unije ili unutar Unije za provedbu programa Unije, Unija osigurava da:

(a) uvjeti za putovanje osoba u Uniju i unutar Unije u okviru provedbe programa Unije ne podrazumijevaju neopravdano administrativno ili financijsko opterećenje; i

(b) uvjeti za pristup osoba uslugama u Uniji koje su izravno povezane s provedbom programa Unije budu isti kao uvjeti za građane Unije; to se posebno odnosi na sve naknade povezane sa sudjelovanjem u aktivnosti koja se financira iz programa Unije i time se ne dovode u pitanje povoljnija pravila o naknadama koja se mogu primjenjivati u kontekstu programa Erasmus+.

3. Ugovorne stranke čine sve što mogu ne bi li olakšale prekogranično kretanje robe i usluga namijenjenih za korištenje u djelatnostima obuhvaćenima ovim Sporazumom, u okviru postojećih odredbi.

4. U protokolima uz ovaj Sporazum mogu se utvrditi dodatni posebni uvjeti u kojima se upućuje na ovaj članak i koji su potrebni za sudjelovanje Švicarske u programima ili aktivnostima Unije ili njihovim dijelovima.

Članak 6.

Sudjelovanje Švicarske u upravljanju programima ili aktivnostima

1. Predstavnici ili stručnjaci iz Švicarske ili stručnjaci koje je Švicarska imenovala mogu, osim ako je riječ o pitanjima rezerviranima samo za države članice ili povezanima s programom ili aktivnošću Unije ili njihovim dijelom u kojima Švicarska ne sudjeluje, sudjelovati kao promatrači u odborima, na sastancima stručnih skupina ili drugim sličnim sastancima na kojima sudjeluju predstavnici ili stručnjaci iz država članica ili stručnjaci koje su imenovale države članice, a koji pomažu Europskoj komisiji u provedbi i upravljanju programima ili aktivnostima Unije ili njihovim dijelovima u kojima Švicarska sudjeluje u skladu s člankom 3. ovog Sporazuma ili ih je Europska komisija uspostavila u pogledu provedbe prava Unije u vezi s tim programima ili aktivnostima Unije ili njihovim dijelovima. Predstavnici ili stručnjaci iz Švicarske ili stručnjaci koje je Švicarska imenovala ne smiju prisustvovati glasovanju. Švicarsku se obavješćuje o rezultatu glasovanja.

2. Ako se stručnjaci ili evaluatori ne imenuju na temelju državljanstva, ono ne smije biti razlog isključivanja stručnjaka ili evaluatora iz Švicarske.

3. Podložno uvjetima utvrđenima u stavku 1., sudjelovanje predstavnika Švicarske na sastancima iz tog stavka ili na drugim sastancima koji se odnose na provedbu programa ili aktivnosti Unije uređeno je istim pravilima i postupcima kao što su oni koji se primjenjuju na predstavnike država članica, posebno s obzirom na pravo na riječ, primanje informacija i dokumentacije, osim ako je riječ o pitanjima rezerviranima samo za države članice ili povezanima s programom ili aktivnošću Unije ili njihovim dijelom u kojima Švicarska ne sudjeluje, te ako je riječ o nadoknadi putnih troškova i troškova boravka.

4. U protokolima uz ovaj Sporazum mogu se utvrditi daljnji uvjeti za sudjelovanje stručnjaka, kao i za sudjelovanje Švicarske, u upravnim odborima i strukturama uspostavljenima radi provedbe programa ili aktivnosti Unije definiranih u odgovarajućim protokolima uz ovaj Sporazum.

Članak 7.

Financijski uvjeti

1. Sudjelovanje Švicarske i subjekata iz Švicarske u programima ili aktivnostima Unije ili njihovim dijelovima uvjetovano je financijskim doprinosom Švicarske odgovarajućim financijskim sredstvima u okviru proračuna Unije.

2. Financijski doprinos zbroj je:

(a) operativnog doprinosa; i

(b) naknade za sudjelovanje.

3. Financijski doprinos ima oblik godišnjeg plaćanja koje se izvršava u jednom ili više obroka.

4. Ne dovodeći u pitanje stavak 8. ovog članka, naknada za sudjelovanje iznosi 4 % godišnjeg operativnog doprinosa i ne podliježe retroaktivnim prilagodbama, osim u odnosu na suspenziju na temelju članka 19. U slučaju suspenzije na temelju članka 19. naknada za sudjelovanje prilagođava se u skladu s prilagodbom operativnog doprinosa. Zajednički odbor može od 2028. prilagođavati visinu naknade za sudjelovanje.

5. Operativnim doprinosom pokrivaju se operativni rashodi i rashodi za potporu te se on kako u obliku odobrenih sredstava za preuzimanje obveza tako i odobrenih sredstava za plaćanje dodaje iznosima unesenima u konačni proračun Unije za programe ili aktivnosti Unije ili njihove dijelove, uvećan, ako je to primjereno, za vanjske namjenske prihode koji ne proizlaze iz financijskih doprinosa drugih donatora programima i aktivnostima Unije, kako je utvrđeno u protokolu uz ovaj Sporazum.

6. Operativni doprinos temelji se na ključu za uplatu doprinosa, koji se definira kao omjer bruto domaćeg proizvoda (BDP) Švicarske po tržišnim cijenama i BDP-a Unije po tržišnim cijenama. U tu su svrhu podaci o BDP-u ugovornih stranaka po tržišnim cijenama najnoviji podaci dostupni od 1. siječnja godine u kojoj je izvršeno godišnje plaćanje, koje je dostavio Statistički ured Europske unije, uzimajući u obzir Sporazum između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o suradnji u području statistike, sastavljen u Luxembourgu 26. listopada 2004. Ako se taj sporazum prestane primjenjivati, BDP Švicarske onaj je koji se utvrdi na temelju podataka koje je dostavila Organizacija za gospodarsku suradnju i razvoj.

7. Operativni doprinos temelji se na primjeni ključa za uplatu doprinosa na početna odobrena sredstva za preuzimanje obveza uvećana kako je opisano u stavku 5. i unesena u konačni proračun Unije za primjenjivu godinu za financiranje programa ili aktivnosti Unije ili njihovih dijelova u kojima Švicarska sudjeluje.

8. Za razdoblje od 2025. do 2027. naknada za sudjelovanje iz stavka 2. članka iznosi:

— 2025.: 2,5 %;

— 2026.: 3 %;

— 2027.: 4 %.

9. Europska komisija Švicarskoj na zahtjev dostavlja informacije o njezinu financijskom sudjelovanju koje su dio informacija povezanih s proračunom, računovodstvom, uspješnosti i evaluacijom koje se dostavljaju Unijinu proračunskom tijelu i tijelu zaduženom za davanje razrješnice u vezi s programima i aktivnostima Unije ili njihovim dijelovima u kojima Švicarska sudjeluje. Te se informacije dostavljaju uzimajući propisno u obzir pravila Unije i Švicarske o povjerljivosti i zaštiti podataka te se tim informacijama ne dovode u pitanje informacije koje Švicarska ima pravo dobiti na temelju članka 12.

10. Svi financijski doprinosi Švicarske ili plaćanja Unije i izračun iznosa koje treba platiti ili primiti vrše se u eurima.

11. Detaljne odredbe za provedbu ovog članka utvrđene su u odgovarajućim protokolima uz ovaj Sporazum i u Prilogu ovom Sporazumu o financijskim provedbenim odredbama.

Članak 8.

Programi i aktivnosti na koje se primjenjuje mehanizam prilagodbe operativnog doprinosa

1. Ako je tako predviđeno u protokolu uz ovaj Sporazum, operativni doprinos za program ili aktivnost Unije ili njihov dio za godinu N može se retroaktivno povećati ili smanjiti za jednu ili više sljedećih godina na temelju proračunskih obveza preuzetih za odobrena sredstva za preuzimanje obveza za tu godinu, njihova izvršenja pravnim obvezama i njihova opoziva.

2. Prva prilagodba provodi se godine N + 1, kad se operativni doprinos prilagođava za razliku između početnog doprinosa i prilagođenog doprinosa izračunanog primjenom ključa za uplatu doprinosa godine N, prilagođenog primjenom koeficijenta ako je tako predviđeno predmetnim protokolom, na zbroj sljedećeg:

(a) iznosa proračunskih obveza preuzetih za odobrena sredstva za preuzimanje obveza za godinu N u okviru proračuna Unije i za odobrena sredstva za preuzimanje obveza koja odgovaraju opozvanim sredstvima koja su opet stavljena na raspolaganje; i

(b) svih odobrenih sredstava iz vanjskih namjenskih prihoda koja ne proizlaze iz financijskih doprinosa drugih donatora programima i aktivnostima Unije obuhvaćenih u protokolima uz ovaj Sporazum i koja su bila raspoloživa na kraju godine N.

3. Svake sljedeće godine, dok sve proračunske obveze koje se financiraju u okviru odobrenih sredstava za preuzimanje obveza iz godine N ne budu plaćene ili opozvane i najkasnije tri godine nakon završetka programa Unije ili nakon završetka VFO-a koji odgovara godini N, ovisno o tome što nastupi ranije, Unija izračunava prilagodbu doprinosa za godinu N tako da smanji doprinos Švicarske za iznos dobiven primjenom ključa za uplatu doprinosa godine N, prilagođenog ako je tako predviđeno odgovarajućim protokolom, na sredstva opozvana svake godine za obveze godine N financirane u okviru proračuna Unije ili iz opozvanih sredstava koja su ponovno stavljena na raspolaganje.

4. Ako se odobrena sredstva iz vanjskih namjenskih prihoda koja ne proizlaze iz financijskih doprinosa drugih donatora za programe i aktivnosti Unije iz protokolâ uz ovaj Sporazum ponište, doprinos Švicarske odgovarajućem programu ili aktivnosti Unije ili njihovim dijelovima smanjuje se za iznos dobiven primjenom ključa za uplatu doprinosa godine N, prilagođenog ako je tako predviđeno odgovarajućim protokolom, na poništeni iznos.

5. U godini N + 2 ili sljedećim godinama, nakon što se provedu prilagodbe iz stavaka 2., 3. i 4., doprinos Švicarske za godinu N smanjuje se i za iznos dobiven množenjem doprinosa Švicarske za godinu N i omjera:

(a) pravnih obveza za godinu N koje su financirane u okviru eventualnih odobrenih sredstava za preuzimanje obveza dostupnih u godini N i proizlaze iz konkurentnih postupaka dodjele:

i. iz kojih su isključeni Švicarska i subjekti iz Švicarske;

ii. za koje je rok za podnošenje zahtjeva istekao tijekom suspenzije iz članka 19. ili nakon što je otkaz iz članka 20. počeo proizvoditi učinke; i

(b) ukupnog iznosa pravnih obveza financiranih u okviru eventualnih odobrenih sredstava za preuzimanje obveza za godinu N.

6. Iznos pravnih obveza, kako je utvrđen na temelju stavka 5., izračunava se tako da se uzmu u obzir sve proračunske obveze preuzete u godini N i oduzmu sredstva opozvana na temelju tih obveza u godini N + 1.

Članak 9.

Programi i aktivnosti Unije ili njihovi dijelovi na koje se primjenjuje mehanizam automatske korekcije

1. Mehanizam automatske korekcije primjenjuje se na programe ili aktivnosti Unije ili njihove dijelove za koje je u temeljnom aktu o uspostavi tog programa ili aktivnosti Unije i u odgovarajućem protokolu uz ovaj Sporazum predviđena primjena mehanizma automatske korekcije. Primjena tog mehanizma automatske korekcije može biti ograničena na dijelove programa ili aktivnosti Unije utvrđene u odgovarajućem protokolu uz ovaj Sporazum u čijoj se provedbi koriste bespovratna sredstva za koja se organiziraju pozivi na nadmetanje. Detaljna pravila za utvrđivanje dijelova programa ili aktivnosti Unije na koje se primjenjuje mehanizam automatske korekcije mogu se utvrditi u tom protokolu.

2. Iznos automatske korekcije za program ili aktivnost Unije ili njihov dio odgovara razlici između početnih iznosa stvarno preuzetih pravnih obveza prema Švicarskoj ili subjektima iz Švicarske koje su financirane odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza za predmetnu godinu i odgovarajućeg operativnog doprinosa koji Švicarska za isto razdoblje plati u skladu s prilagodbom na temelju članka 8. ovog Sporazuma ako je takva prilagodba moguća prema odogvarajućem protokolu uz ovaj Sporazum, isključujući rashode za potporu.

3. Svaki iznos iz stavka 2. ovog članka koji dvije godine zaredom na godišnjoj razini prelazi 8 % odgovarajućeg operativnog doprinosa Švicarske programu Unije u skladu s prilagodbom na temelju članka 8., Švicarska mora uplatiti kao dodatni doprinos u okviru mehanizma automatske korekcije za svaku od tih dviju godina.

4. Detaljna pravila o utvrđivanju relevantnih iznosa pravnih obveza iz stavka 2. ovog članka, među ostalim u slučaju konzorcija, i o izračunu automatske korekcije mogu se utvrditi u Prilogu ovom Sporazumu o financijskim provedbenim odredbama.

Članak 10.

Financiranje povezano s programima Unije koji se provode putem financijskih instrumenata ili proračunskih jamstava

1. Ako u skladu s člankom 3. Švicarska sudjeluje u programu ili aktivnosti Unije ili njihovu dijelu koji se provode putem financijskih instrumenata ili proračunskih jamstava na temelju Financijske uredbe, Švicarska doprinosi tim financijskim instrumentima ili proračunskim jamstvima u skladu s Financijskom uredbom i temeljnim aktom o uspostavi programa ili aktivnosti Unije.

Za iznos doprinosa povećava se proračunsko jamstvo Unije ili financijska omotnica financijskog instrumenta.

2. Aranžmani za provedbu ovog članka mogu se prema potrebi dodatno precizirati u odgovarajućem protokolu.

Članak 11.

Preispitivanja i revizije

1. Unija ima pravo, u skladu s primjenjivim aktima jedne ili više institucija ili tijela Unije i kako je predviđeno u relevantnim sporazumima i ugovorima, provoditi tehničke, znanstvene, financijske ili druge vrste preispitivanja i revizija u prostorima fizičkih osoba koje borave u Švicarskoj ili pravnih subjekata koji imaju poslovni nastan u Švicarskoj, koji primaju financijska sredstva Unije, kao i u prostorima trećih strana koje sudjeluju u izvršenju financijskih sredstava Unije i koje borave u Švicarskoj ili imaju poslovni nastan u Švicarskoj. Takva preispitivanja i revizije mogu provoditi službenici institucija i tijela Unije, posebno Europske komisije i Europskog revizorskog suda, ili druge osobe koje je ovlastila Europska komisija. Pri izvršavanju svojih dužnosti na državnom području Švicarske službenici i istražna tijela Unije moraju postupati u skladu sa švicarskim pravom.

2. Službenici institucija i tijela Unije, posebno Europske komisije i Europskog revizorskog suda, i druge osobe koje je Europska komisija ovlastila moraju dobiti odgovarajući pristup lokacijama, radovima i dokumentima, i u elektroničkom i u papirnatom obliku, i svim informacijama potrebnima za provođenje takvih revizija, uključujući pravo na dobivanje fizičkog ili elektroničkog primjerka svih dokumenata ili izvadaka iz njih, ili sadržaja s medija za pohranu podataka u vlasništvu fizičke ili pravne osobe ili treće strane koja je predmet revizije.

3. Švicarska ne smije sprečavati ni postavljati nikakve posebne prepreke službenicima ili drugim osobama iz stavka 2. u odnosu na pravo ulaska u Švicarsku ili pristup prostorima za potrebe obavljanja dužnosti iz ovog članka.

4. Preispitivanja i revizije iz stavka 1. ovog članka mogu se provoditi nakon suspenzije primjene nekog od protokola uz ovaj Sporazum u skladu s člankom 19., prestanka privremene primjene ili otkaza ovog Sporazuma, pod uvjetima utvrđenima u primjenjivim aktima jedne ili više institucija ili tijela Unije ili kako je predviđeno u relevantnim sporazumima i ugovorima, u vezi s bilo kojom pravnom obvezom za izvršenje proračuna Unije koju je Unija preuzela prije datuma na koji suspenzija primjene odgovarajućeg protokola ili prestanak privremene primjene ili otkaz ovog Sporazuma počnu proizvoditi učinke.

Članak 12.

Borba protiv nepravilnosti, prijevara i drugih kaznenih djela protiv financijskih interesa Unije

1. Europska komisija i Europski ured za borbu protiv prijevara (OLAF) ovlašteni su provoditi upravne istrage u vezi s provedbom ovog Sporazuma i njegovih protokola, uključujući provjere i inspekcije na terenu, na državnom području Švicarske. Te istrage provode se u skladu s uvjetima utvrđenima u primjenjivim aktima jedne ili više institucija Unije. Pri izvršavanju svojih dužnosti na državnom području Švicarske službenici i istražna tijela Unije moraju postupati u skladu sa švicarskim pravom.

2. Nadležna švicarska tijela u razumnom roku obavješćuju Europsku komisiju ili OLAF o svim uočenim činjenicama ili sumnjama koje se odnose na nepravilnost, prijevaru ili drugu nezakonitu aktivnost koja utječe na financijske interese Unije, u vezi s provedbom ovog Sporazuma i njegovih protokola.

3. Provjere i inspekcije na terenu mogu se provoditi u prostorima bilo koje fizičke osobe koja boravi u Švicarskoj ili bilo kojeg pravnog subjekta koji ima poslovni nastan u Švicarskoj, koji primaju financijska sredstva Unije, kao i u prostorima bilo koje treće strane koja boravi u Švicarskoj ili ima poslovni nastan u Švicarskoj koja sudjeluje u izvršenju financijskih sredstava Unije.

4. Provjere i inspekcije na terenu priprema i provodi Europska komisija ili OLAF u bliskoj suradnji sa švicarskim tijelom nadležnim za reviziju, koje se u razumnom roku unaprijed obavješćuje o predmetu, svrsi i pravnoj osnovi provjera i inspekcija, kako bi švicarska nadležna tijela mogla pružiti pomoć. U tu svrhu službenici nadležnih švicarskih tijela mogu sudjelovati u provjerama i inspekcijama na terenu.

5. Na zahtjev švicarskih nadležnih tijela, provjere i inspekcije na terenu mogu se provoditi zajedno s Europskom komisijom ili OLAF-om.

6. Službenicima Europske komisije i osoblju OLAF-a mora se omogućiti pristup svim informacijama i dokumentima, uključujući računalne podatke, o predmetnim postupanjima koja su potrebna za pravilno provođenje provjera i inspekcija na terenu. Prvenstveno im mora biti omogućeno umnožavanje relevantnih dokumenata.

7. Ako osoba, subjekt ili treća strana odbije provjeru ili inspekciju na terenu, švicarska tijela, djelujući u skladu s nacionalnim pravilima i propisima, moraju pomoći Europskoj komisiji ili OLAF-u kako bi im omogućili da ispune svoje dužnosti u provedbi provjere ili inspekcije na terenu. Ta pomoć obuhvaća poduzimanje odgovarajućih mjera predostrožnosti u skladu s nacionalnim pravom, posebno radi zaštite dokaza.

8. Europska komisija ili OLAF obavješćuje nadležna švicarska tijela o rezultatima takvih provjera i inspekcija. Posebice, Europska komisija ili OLAF u najkraćem mogućem roku izvješćuje švicarsko tijelo nadležno za reviziju o svim činjenicama ili sumnjama koje se odnose na nepravilnost uočenu tijekom provjere ili inspekcije na terenu.

9. Ne dovodeći u pitanje primjenu švicarskog kaznenog prava, Europska komisija može izreći administrativne mjere i kazne bilo kojem subjektu iz Švicarske koji sudjeluje u provedbi programa ili aktivnosti Unije u skladu s pravom Unije.

10. U svrhu pravilne provedbe ovog članka, Europska komisija ili OLAF i nadležna švicarska tijela redovito razmjenjuju informacije te se, na zahtjev bilo koje ugovorne stranke, međusobno savjetuju.

11. Švicarska određuje kontaktnu točku kako bi se olakšale djelotvorna suradnja i razmjena informacija s OLAF-om.

12. Europska komisija ili OLAF-a i nadležna švicarska tijela razmjenjuju informacije u skladu sa zahtjevima u pogledu povjerljivosti. Osobni podaci uključeni u razmjenu informacija zaštićeni su u skladu s primjenjivim pravilima.

13. Nadležna švicarska tijela također obavješćuju Ured europskog javnog tužitelja (EPPO) o svim uočenim činjenicama ili sumnjama koje se odnose na nepravilnost, prijevaru ili drugu nezakonitu aktivnost koja utječe na financijske interese Unije ako se te činjenice ili sumnje odnose na predmet koji može biti u nadležnosti EPPO-a. U slučajevima u kojima EPPO ili Švicarska provode istrage ili sudske postupke u vezi s kaznenim djelima koja utječu na financijske interese Unije ili Švicarske u području primjene ovog Sporazuma, Švicarska i Unija osiguravaju djelotvornu uzajamnu pomoć, u skladu s primjenjivim pravnim okvirom, kako bi se njihovim nadležnim tijelima omogućilo ispunjavanje njihovih dužnosti provedbe istrage, kaznenog progona i podizanja optužnica pred njihovim sudovima protiv počiniteljâ i sudionikâ takvih kaznenih djela.

Članak 13.

Izmjene članaka 11. i 12.

Zajednički odbor može izmijeniti članke 11. i 12. kako bi se uzele u obzir izmjene akata jedne ili više institucija Unije.

Članak 14.

Povrat sredstava i izvršenje

1. Odluka koju donese Europska komisija i kojom se pravnim ili fizičkim osobama koje nisu države nameće novčana obveza u vezi s bilo kojim potraživanjima koja proizlaze iz programa, aktivnosti, projekata ili djelovanja Unije, izvršiva je u Švicarskoj. Nalog za izvršenje prilaže se takvoj odluci, bez ikakvih drugih formalnosti osim provjere vjerodostojnosti te odluke, koju provodi nacionalno tijelo koje u tu svrhu imenuje vlada Švicarske. Izvršenje se provodi u skladu sa švicarskim pravom i postupovnim propisima. Izvršive odluke Europske komisije smatraju se izvršnim ispravama u smislu švicarskog Saveznog zakona o izvršenju duga i stečaju (DEBA) od 11. travnja 1889. i ne podliježu preispitivanju merituma pred švicarskim sudovima. Vlada Švicarske obavješćuje Europsku komisiju i Sud Europske unije o tome koje je nacionalno tijelo odredila za potrebe ovog članka. U skladu s člankom 15. Europska komisija ima pravo izvršive odluke dostaviti izravno osobama s boravištem i pravnim subjektima s poslovnim nastanom u Švicarskoj.

2. Presude i rješenja koje Sud Europske unije donese primjenom arbitražne klauzule iz ugovora ili sporazuma koji se odnosi na programe, aktivnosti, projekte ili djelovanja Unije izvršive su u Švicarskoj na isti način kao i odluke Europske komisije iz stavka 1.

3. Sud Europske unije nadležan je za preispitivanje zakonitosti odluka Europske komisije iz stavka 1. i za suspendiranje njihova izvršenja. Međutim, pritužbe u vezi s nepravilnošću provedbe postupka izvršenja u nadležnosti su švicarskih sudova.

Članak 15.

Komunikacija i razmjena informacija

Institucije i tijela Unije koji su uključeni u provedbu programa ili aktivnosti Unije ili upravljaju takvim programima ili aktivnostima imaju pravo izravno komunicirati, među ostalim putem elektroničkih sustava razmjene, s fizičkim osobama koje borave u Švicarskoj ili pravnim subjektima s poslovnim nastanom u Švicarskoj, koji primaju financijska sredstva Unije, kao i s trećim stranama koje sudjeluju u izvršenju financijskih sredstava Unije koje borave u Švicarskoj ili imaju poslovni nastan u Švicarskoj. Te fizičke osobe, pravni subjekti i treće strane mogu institucijama i tijelima Unije izravno dostaviti sve relevantne informacije i dokumente koje su dužni dostaviti na temelju zakonodavstva Unije koje se primjenjuje na program ili aktivnost Unije i na temelju bilo kojeg ugovora ili sporazuma o financiranju sklopljenog radi provedbe tog programa ili aktivnosti.

Članak 16.

Zajednički odbor za sudjelovanje u programima Unije

1. Osniva se Zajednički odbor za sudjelovanje u programima Unije. Zajednički odbor:

(a) osigurava pravilno funkcioniranje i djelotvornu provedbu ovog Sporazuma i njegovih protokola, uključujući ocjenjivanje, evaluaciju i preispitivanje njihove provedbe, a posebno:

   i. sudjelovanje i uspješnost subjekata iz Švicarske u programima i aktivnostima Unije ili njihovim dijelovima;

   ii. prrema potrebi, razinu obostrane otvorenosti prema sudjelovanju pravnih subjekata s poslovnim nastanom u jednoj ugovornoj stranci u programima, projektima, djelovanjima ili aktivnostima druge ugovorne stranke ili njihovim dijelovima;

   iii. provedbu mehanizma za financijski doprinos iz članka 7. i, prema potrebi, mehanizma automatske korekcije koji se primjenjuju na programe ili aktivnosti Unije obuhvaćene protokolima uz ovaj Sporazum u skladu s člankom 9.;

   iv. razmjenu informacija i, prema potrebi, razmatranje eventualnih pitanja u vezi s korištenjem rezultata, među ostalim prava intelektualnog vlasništva;

   v. raspravu, na zahtjev ugovorne stranke, o ograničenjima koja ugovorne stranke primjenjuju ili planiraju u pogledu pristupa njihovim programima za istraživanja i inovacije, uključujući osobito djelovanja koja se odnose na njihovu stratešku imovinu, interese, autonomiju ili sigurnost;

   vi. analizu načina za poboljšanje i razvoj suradnje;

   vii. zajedničku raspravu o budućem kretanju i prioritetima politika povezanih s programima ili aktivnostima Unije obuhvaćenima protokolima uz ovaj Sporazum;

   viii. razmjenu informacija, među ostalim o novom zakonodavstvu, odlukama ili nacionalnim programima relevantnima za provedbu ovog Sporazuma i njegovih protokola;

   ix. donošenje protokola uz ovaj Sporazum, putem odluka, o posebnim uvjetima sudjelovanja Švicarske u programima ili aktivnostima Unije ili njihovim dijelovima ili, prema potrebi, o izmjeni tih protokola;

   x. izmjenu članaka 11. i 12. ovog Sporazuma, putem odluka, kako bi se uzele u obzir izmjene provedene u aktima jedne ili više institucija Unije.

(b) u suradnji sa Zajedničkim odborom osnovanim Sporazumom o zdravlju („Zajednički odbor za zdravlje”) osigurava pravilno funkcioniranje i djelotvornu provedbu ovog Sporazuma u pogledu sudjelovanja Švicarske u programima djelovanja Unije u području zdravlja ([10]), samo za pitanja obuhvaćena ovim Sporazumom; a posebno:

i. donosi ili mijenja odgovarajući protokol, u savjetovanju sa Zajedničkim odborom za zdravlje;

ii. obavješćuje Zajednički odbor za zdravlje ako dnevni redovi njegovih sastanaka uključuju pitanja povezana s programom djelovanja Unije u području zdravlja.

2. Odluke Zajedničkog odbora donose se konsenzusom. Odluke su obvezujuće za ugovorne stranke.

3. Zajednički odbor čine predstavnici ugovornih stranaka.

4. Zajednički odbor može odlučiti osnovati stručne radne skupine ili savjetodavna tijela na *ad hoc* osnovi kako bi pomogli u provedbi ovog Sporazuma.

5. Zajedničkim odborom supredsjedaju predstavnici ugovornih stranaka.

6. Zajednički odbor kontinuirano djeluje na temelju razmjene relevantnih informacija bilo kojim sredstvom komunikacije, posebno u vezi sa sudjelovanjem i uspješnošću subjekata iz Švicarske. Zajednički odbor može posebice obavljati svoje zadaće u pisanom obliku kad god je to potrebno.

7. Zajednički odbor sastaje se najmanje jednom godišnje, naizmjence u Bruxellesu i Bernu, osim ako supredsjednici odluče drukčije. Sastaje se i na zahtjev bilo koje ugovorne stranke. Supredsjednici se mogu dogovoriti da se sastanak Zajedničkog odbora održi putem videokonferencije ili telekonferencije.

8. Zajednički odbor na svojem prvom sastanku donosi svoj poslovnik.

Članak 17.

Stupanje na snagu

1. Ugovorne stranke ovaj Sporazum ratificiraju ili odobravaju u skladu sa svojim postupcima. Ugovorne stranke međusobno se obavješćuju o dovršetku unutarnjih postupaka potrebnih za stupanje na snagu ovog Sporazuma.

2. Ovaj Sporazum stupa na snagu prvog dana drugog mjeseca nakon posljednje obavijesti u vezi sa sljedećim instrumentima:

(a) Institucionalnim protokolom uz Sporazum između Europske zajednice i njezinih država članica, s jedne strane, i Švicarske Konfederacije, s druge strane, o slobodnom kretanju osoba;

(b) Protokolom o izmjeni uz Sporazum između Europske zajednice i njezinih država članica, s jedne strane, i Švicarske Konfederacije, s druge strane, o slobodnom kretanju osoba;

(c) Institucionalnim protokolom uz Sporazum između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o zračnom prometu;

(d) Protokolom o izmjeni uz Sporazum između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o zračnom prometu;

(e) Protokolom o državnim potporama uz Sporazum između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o zračnom prometu;

(f) Institucionalnim protokolom uz Sporazum između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o željezničkom i cestovnom prijevozu robe i putnika;

(g) Protokolom o izmjeni uz Sporazum između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o željezničkom i cestovnom prijevozu robe i putnika;

([10]) Za razdoblje 2021. – 2027. to je program „EU za zdravlje”, uspostavljen Uredbom (EU) 2021/522 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. ožujka 2021. o uspostavi Programa djelovanja Unije u području zdravlja (program „EU za zdravlje”) za razdoblje 2021.–2027. i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 282/2014 (SL L 107, 26.3.2021., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/522/oj).

(h) Protokolom o državnim potporama uz Sporazum između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o željezničkom i cestovnom prijevozu robe i putnika;

(i) Protokolom o izmjeni uz Sporazum između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o trgovini poljoprivrednim proizvodima;

(j) Institucionalnim protokolom uz Sporazum između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o uzajamnom priznavanju ocjena sukladnosti;

(k) Protokolom o izmjeni uz Sporazum između Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o uzajamnom priznavanju ocjena sukladnosti;

(l) Sporazumom između Europske unije i Švicarske Konfederacije o redovitom financijskom doprinosu Švicarske smanjenju gospodarskih i socijalnih razlika u Europskoj uniji;

(m) Sporazumom između Europske unije i Švicarske Konfederacije o uvjetima sudjelovanja Švicarske Konfederacije u Agenciji Europske unije za svemirski program.

Članak 18.

Privremena primjena

1. Ugovorne stranke privremeno primjenjuju ovaj Sporazum od 1. siječnja 2025. u skladu sa svojim unutarnjim postupcima i propisima. Ako je datum potpisivanja ovog Sporazuma nakon 15. studenog 2025., ugovorne stranke privremeno primjenjuju ovaj Sporazum od 1. siječnja 2026. u skladu sa svojim unutarnjim postupcima i propisima.

2. Privremena primjena ovog Sporazuma prestaje najkasnije 31. prosinca 2028. ako Švicarska do tog datuma ne dovrši svoje unutarnje postupke potrebne za stupanje na snagu instrumenata navedenih u članku 17.

3. Ako privremena primjena ovog Sporazuma prestane u skladu sa stavkom 2. ovog članka, ugovorne stranke suglasne su da operativni doprinos Švicarske iz članka 7. dospijeva bez prilagodbe predviđene u članku 8. ili korekcije predviđene u članku 9.

4. Ugovorne stranke suglasne su da se projekti ili djelovanja za koje su pravne obveze preuzete tijekom privremene primjene ovog Sporazuma nastavljaju do njihova dovršetka pod uvjetima utvrđenima u ovom Sporazumu.

Članak 19.

Suspenzija

1. Unija može suspendirati primjenu protokola uz ovaj Sporazum u pogledu programa ili aktivnosti Unije ili njihova dijela:

(a) ako Švicarska ne ispuni svoje obveze u skladu s člankom 5. stavkom 1. i taj propust ima znatan učinak na provedbu tog programa ili aktivnosti ili njihova dijela;

(b) u slučaju djelomičnog ili potpunog neplaćanja financijskog doprinosa koji Švicarska mora platiti u okviru tog programa ili aktivnosti.

U slučaju neplaćanja koje može znatno ugroziti provedbu programa ili aktivnosti Unije i upravljanje njima, Europska komisija šalje službenu opomenu. Ako se plaćanje ne izvrši u roku od 20 radnih dana nakon primitka te službene opomene, Europska komisija obavješćuje Švicarsku o suspenziji primjene odgovarajućeg protokola uz ovaj Sporazum službenim dopisom koji počinje proizvoditi učinke 15 dana nakon što ga Švicarska zaprimi;

(c) u slučajevima predviđenima u članku 16. Sporazuma o zdravlju u pogledu sudjelovanja Švicarske u programu djelovanja Unije u području zdravlja.

2. Ako se suspendira primjena protokola uz ovaj Sporazum, subjekti iz Švicarske više nemaju pravo sudjelovati u postupcima dodjele koji još nisu dovršeni kad suspenzija počne proizvoditi učinke. Postupak dodjele smatra se dovršenim kad se preuzmu pravne obveze koje nastanu slijedom tog postupka.

3. Suspenzija primjene protokola uz ovaj Sporazum ne utječe na pravne obveze koje su preuzete sa subjektima iz Švicarske u okviru predmetnog programa ili aktivnosti Unije prije nego što je suspenzija počela proizvoditi učinke. Odgovarajući protokol uz ovaj Sporazum nastavlja se primjenjivati na takve pravne obveze.

4. Unija odmah obavješćuje Švicarsku nakon što primi cijeli dospjeli iznos financijskog doprinosa. Suspenzija se ukida s trenutačnim učinkom od te obavijesti.

5. Subjekti iz Švicarske od datuma ukidanja suspenzije primjene protokola uz ovaj Sporazum ponovno imaju pravo sudjelovati u postupcima dodjele koji se nakon tog datuma pokrenu u okviru predmetnog programa ili aktivnosti Unije i u postupcima dodjele koji su pokrenuti prije tog datuma, a za koje nije istekao rok za podnošenje zahtjeva.

6. Ako nakon šest mjeseci od početka suspenzije u skladu sa stavkom 1. okolnosti koje su dovele do suspenzije i dalje postoje, Unija može jednostrano otkazati suspendirani protokol u vezi s predmetnim programom ili aktivnošću Unije ili njihovim dijelom.

Članak 20.

Otkaz Sporazuma

1. Ugovorna stranka može otkazati ovaj Sporazum tako da o tome obavijesti drugu ugovornu stranku.

2. Ovaj Sporazum prestaje važiti šest mjeseci nakon primitka pisane obavijesti iz stavka 1.

3. Ako se ovaj Sporazum otkaže u skladu s ovim člankom, ugovorne su stranke suglasne da se:

(a) projekti ili djelovanja za koje su pravne obveze preuzete nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma, a prije njegova otkazivanja, nastavljaju do njihova dovršetka pod uvjetima utvrđenima u ovom Sporazumu;

(b) godišnji financijski doprinos programu ili aktivnosti Unije za godinu N tijekom koje je ovaj Sporazum otkazan plaća u cijelosti u skladu s člankom 7. ovog Sporazuma i svim relevantnim pravilima predviđenima u predmetnom protokolu. Ako se primjenjuje mehanizam prilagodbe, operativni doprinos relevantnom programu ili aktivnosti za godinu N prilagođava se u skladu s člankom 8. ovog Sporazuma. U slučaju programa ili aktivnosti Unije u okviru kojih se primjenjuju i mehanizam prilagodbe i mehanizam automatske korekcije, relevantni operativni doprinos za godinu N prilagođava se u skladu s člankom 8. ovog Sporazuma i korigira u skladu s njegovim člankom 9. U slučaju programa ili aktivnosti Unije u okviru kojih se primjenjuje samo mehanizam korekcije, relevantni operativni doprinos za godinu N korigira se u skladu s člankom 9. ovog Sporazuma. Naknada za sudjelovanje koja se plati za godinu N kao dio financijskog doprinosa programu ili aktivnosti Unije ne prilagođava se niti ispravlja;

(c) ako se primjenjuje mehanizam prilagodbe, nakon godine tijekom koje je ovaj Sporazum otkazan, operativni doprinosi programu ili aktivnosti Unije plaćeni za godine tijekom kojih se ovaj Sporazum primjenjivao prilagođavaju u skladu s člankom 8. U slučaju programa ili aktivnosti Unije u okviru kojih se primjenjuju i mehanizam prilagodbe i mehanizam automatske korekcije, ti operativni doprinosi prilagođavaju se u skladu s člankom 8. ovog Sporazuma i automatski korigiraju u skladu s člankom 9. U slučaju programa ili aktivnosti Unije u okviru kojih se primjenjuje samo mehanizam automatske korekcije, relevantni operativni doprinosi korigiraju se u skladu s člankom 9.

4. Podložno stavku 3., sudjelovanje Švicarske u programu djelovanja Unije u području zdravlja može se otkazati u slučajevima predviđenima u članku 16. Sporazuma o zdravlju.

5. Podložno stavku 3. i neovisno o odredbama ovog Sporazuma kojima je propisano suprotno, sudjelovanje Švicarske u programu djelovanja Unije u području zdravlja prestaje istog dana kad Sporazum o zdravlju prestane biti na snazi.

6. Ugovorne stranke sporazumno rješavaju sve ostale posljedice otkazivanja ovog Sporazuma.

Članak 21.

Prilog i protokoli

Prilog ovom Sporazumu i protokoli uz ovaj Sporazum njegov su sastavni dio.

Ovaj je Sporazum sastavljen u po dva primjerka na bugarskom, češkom, danskom, engleskom, estonskom, finskom, francuskom, grčkom, hrvatskom, irskom, latvijskom, litavskom, mađarskom, malteškom, nizozemskom, njemačkom, poljskom, portugalskom, rumunjskom, slovačkom, slovenskom, španjolskom, švedskom i talijanskom jeziku, pri čemu je svaki od tih tekstova jednako vjerodostojan.

U POTVRDU TOGA niže potpisani, propisno ovlašteni za to, potpisali su ovaj Sporazum.

Съставено в Берн на десети ноември две хиляди двадесет и пета година.

Hecho en Berna, el diez de noviembre de dos mil veinticinco.

V Bernu dne desátého listopadu dva tisíce dvacet pět.

Udfærdiget i Bern den tiende november to tusind og femogtyve.

Geschehen zu Bern am zehnten November zweitausendfünfundzwanzig.

Kahe tuhande kahekümne viienda aasta novembrikuu kümnendal päeval Bernis.

Έγινε στη Βέρνη, στις δέκα Νοεμβρίου δύο χιλιάδες είκοσι πέντε.

Done at Berne, on the tenth day of November in the year two thousand and twenty-five.

Fait à Berne, le dix novembre deux mille vingt-cinq.

Arna dhéanamh i mBeirn, an deichiú lá de mhí na Samhna sa bhliain dhá mhíle a fiche cúig.

Sastavljeno u Bernu desetog studenoga godine dvije tisuće dvadeset pete.

Fatto a Berna, addì dieci novembre duemilaventicinque.

Bernē, divi tūkstoši divdesmit piektā gada desmitajā novembrī.

Priimta du tūkstančiai dvidešimt penktų metų lapkričio dešimtą dieną Berne.

Kelt Bernben, a kétezerhuszonötödik év november havának tizedik napján.

Magħmul f'Bern, fl-għaxar jum ta' Novembru fis-sena elfejn u ħamsa u għoxrin.

Gedaan te Bern, tien november tweeduizend vijfentwintig.

Sporządzono w Bernie dnia dziesiątego listopada roku dwa tysiące dwudziestego piątego.

Feito em Berna, em dez de novembro de dois mil e vinte e cinco.

Întocmit la Berna la zece noiembrie două mii douăzeci și cinci.

V Berne desiateho novembra dvetisícdvadsaťpäť.

V Bernu, desetega novembra dva tisoč petindvajset.

Tehty Bernissä kymmenentenä päivänä marraskuuta vuonna kaksituhattakaksikymmentäviisi.

Som skedde i Bern den tionde november tjugohundratjugofem.

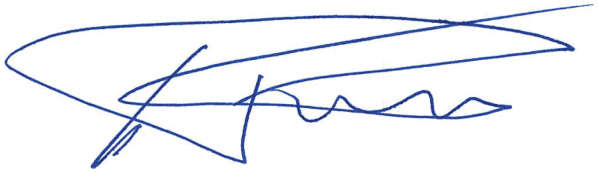
За Европейския съюз
Por la Unión Europea
Za Evropskou unii
For Den Europæiske Union
Für die Europäische Union
Euroopa Liidu nimel
Για την Ευρωπαϊκή Ένωση
For the European Union
Pour l'Union européenne
Thar ceann an Aontais Eorpaigh
Za Europsku uniju
Per l'Unione europea
Eiropas Savienības vārdā –
Europos Sąjungos vardu
Az Európai Unió részéről
Għall-Unjoni Ewropea
Voor de Europese Unie
W imieniu Unii Europejskiej
Pela União Europeia
Pentru Uniunea Europeană
Za Európsku úniu
Za Evropsko unijo
Euroopan unionin puolesta
För Europeiska unionen

За Европейската общност за атомна енергия
Por la Comunidad Europea de la Energía Atómica
Za Evropské společenství pro atomovou energii
For Det Europæiske Atomenergifællesskab
Für die Europäische Atomgemeinschaft
Euroopa Aatomienergiaühenduse nimel
Για την Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας
For the European Atomic Energy Community
Pour la Communauté européenne de l'énergie atomique
Thar ceann an Chomhphobail Eorpaigh do Fhuinneamh Adamhach
Za Europsku zajednicu za atomsku energiju
Per la Comunità europea dell'energia atomica
Eiropas Atomenerģijas Kopienas vārdā –
Europos atominės energijos bendrijos vardu
Az Európai Atomenergia-közösség részéről
F'isem il-Komunità Ewropea tal-Enerġija Atomika
Voor de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie
W imieniu Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej
Pela Comunidade Europeia da Energia Atómica
Pentru Comunitatea Europeană a Energiei Atomice
Za Európske spoločenstvo pre atómovú energiu
Za Evropsko skupnost za atomsko energijo
Euroopan atomienergiajärjestön puolesta
För Europeiska atomenergigemenskapen

За Конфедерация Швейцария
Por la Confederación Suiza
Za Švýcarskou konfederaci
For Det Schweiziske Forbund
Für die Schweizerische Eidgenossenschaft
Šveitsi Konföderatsiooni nimel
Για την Ελβετική Συνομοσπονδία
For the Swiss Confederation
Pour la Confédération suisse
Thar ceann Cónaidhm na hEilvéise
Za Švicarsku Konfederaciju
Per la Confederazione Svizzera
Šveices Konfederācijas vārdā –
Šveicarijos Konfederacijos vardu
A Svájci Államszövetség részéről
Għall-Konfederazzjoni Żvizzera
Voor de Zwitserse Bondsstaat
W imieniu Konfederacji Szwajcarskiej
Pela Confederação Suíça
Pentru Confederaţia Elveţiană
Za Švajčiarsku konfederáciu
Za Švicarsko konfederacijo
Sveitsin valaliiton puolesta
För Schweiziska edsförbundet

PRILOG

PRILOG O FINANCIJSKIM PROVEDBENIM ODREDBAMA

1. Europska komisija Švicarskoj što prije, a najkasnije do 16. travnja svake financijske godine, za svaki program ili aktivnost Unije ili njihove dijelove u kojima Švicarska sudjeluje dostavlja sljedeće informacije:

   (a) iznose odobrenih sredstava za preuzimanje obveza u konačnom proračunu Unije za predmetnu godinu za proračunske linije koje obuhvaćaju sudjelovanje Švicarske u skladu s protokolima uz ovaj Sporazum i, ako je relevantno, iznos vanjskih namjenskih prihoda koji ne proizlaze iz financijskog doprinosa drugih donatora u tim proračunskim linijama;

   (b) iznos naknade za sudjelovanje iz članka 7. ovog Sporazuma;

   (c) od godine N + 1 provedbe programa iz protokola uz ovaj Sporazum, izvršenje odobrenih sredstava za preuzimanje obveza za proračunsku godinu N te iznos opozvanih sredstava;

   (d) za programe ili njihove dijelove na koje se primjenjuje članak 9. ovog Sporazuma ako su takve informacije potrebne radi izračuna automatske korekcije, razinu obveza preuzetih u korist subjekata iz Švicarske raščlanjenih prema odgovarajućoj godini proračunskih odobrenih sredstava i s tim povezan ukupni iznos preuzetih obveza.

   Europska komisija na temelju svojeg nacrta proračuna dostavlja procjenu informacija u skladu s točkama (a) i (b) što je prije moguće, po mogućnosti tijekom lipnja, a najkasnije do 1. rujna svake financijske godine.

2. Ukupna vrijednost poziva za uplatu financijskih sredstava za određenu godinu utvrđuje se primjenom godišnjeg iznosa izračunanog primjenom članka 7. ovog Sporazuma, uključujući, ako je primjenjivo na program Unije, prilagodbe na temelju članka 8. ovog Sporazuma i, ako je primjenjivo na program Unije, korekcije na temelju članka 9. ovog Sporazuma.

   Primjena ovog stavka ne utječe na utvrđivanje izračuna automatske korekcije na temelju članka 9. ovog Sporazuma.

3. Europska komisija najkasnije 16. travnja i, ako je primjenjivo na program Unije, najranije 22. listopada, a najkasnije 31. listopada svake financijske godine Švicarskoj upućuje poziv za uplatu financijskih sredstava u iznosu doprinosa Švicarske na temelju ovog Sporazuma za svaki program ili aktivnost Unije ili njihove dijelove u kojima Švicarska sudjeluje.

4. Poziv za uplatu financijskih sredstava iz stavka 3. strukturiran je u obrocima kako slijedi:

   (a) prvi obrok u godini, u vezi s pozivom za uplatu financijskih sredstava koji se izdaje do 16. travnja, odgovara iznosu koji je jednak procjeni godišnjeg financijskog doprinosa za predmetni program iz stavka 1.

   Švicarska iznos naveden u tom pozivu za uplatu financijskih sredstava uplaćuje najkasnije 60 dana od upućivanja poziva za uplatu financijskih sredstava;

   (b) ako je primjenjivo, drugi obrok u godini, u vezi s pozivom za uplatu financijskih sredstava koji se upućuje najranije 22. listopada, a najkasnije 31. listopada, odgovara razlici između iznosa iz stavka 1. i iznosa iz stavka 3. ako je iznos iz stavka 3. veći. Švicarska iznos naveden u tom pozivu za uplatu financijskih sredstava uplaćuje najkasnije do 21. prosinca.

   Švicarska može izvršiti zasebna plaćanja za svaki program i aktivnost.

5. Ako se ovaj Sporazum počne privremeno primjenjivati 2025., za prvu godinu njegove provedbe Europska komisija upućuje jedinstveni poziv za uplatu financijskih sredstava u roku od 60 dana od potpisivanja ovog Sporazuma, a najkasnije do 10. prosinca 2025.

6. Ako se ovaj Sporazum počne privremeno primjenjivati 2025., Švicarska iznos naveden u pozivu za uplatu financijskih sredstava u skladu sa stavkom 5. uplaćuje najkasnije 30 dana od upućivanja poziva za uplatu financijskih sredstava, a najkasnije do 21. prosinca 2025.

7. Ako se sudjelovanje Švicarske otkaže na temelju članka 20. ovog Sporazuma, dospijevaju sva plaćanja koja se odnose na razdoblje prije nego što je otkaz počeo proizvoditi učinke. Europska komisija upućuje poziv za uplatu financijskih sredstava u vezi s dospjelim iznosom najkasnije mjesec dana nakon što je otkaz počeo proizvoditi učinke. Švicarska uplaćuje taj nepodmireni iznos u roku od 60 dana od upućivanja poziva za uplatu financijskih sredstava.

8. Za svako kašnjenje u plaćanju doprinosa Švicarskoj se na nepodmireni iznos obračunavaju zatezne kamate, i to od datuma dospijeća do dana na koji se nepodmireni iznos uplati u cijelosti.

9. Na potraživanja koja na datum dospijeća nisu podmirena obračunava se kamatna stopa koju Europska središnja banka primjenjuje na svoje glavne operacije refinanciranja, kako je objavljeno u seriji C *Službenog lista Europske unije*, a koja je na snazi prvog dana mjeseca u kojem iznos dospijeva, ili 0 %, ovisno o tome što je više, uvećano za 3,5 postotnih bodova.

PROTOKOL 1.

SUDJELOVANJE U PROGRAMU OBZOR EUROPA, PROGRAMU EURATOM ZA ISTRAŽIVANJA I OSPOSOBLJAVANJE TE PROGRAMIMA DIGITALNA EUROPA I ERASMUS+

DIO I.

OPĆA PRAVILA

Članak 1.

Programi u kojima sudjeluje Švicarska

1. Švicarska kao pridružena zemlja sudjeluje u i doprinosi programima i aktivnostima Unije ili njihovim dijelovima koji su uspostavljeni sljedećim temeljnim aktima:

(a) Uredbom (EU) 2021/695 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. travnja 2021. o uspostavi Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa, o utvrđivanju pravila za sudjelovanje i širenje rezultata te o stavljanju izvan snage uredbi (EU) br. 1290/2013 i (EU) br. 1291/2013 ([1]) („program Obzor Europa”), koja se provodi putem posebnog programa uspostavljenog Odlukom Vijeća (EU) 2021/764 od 10. svibnja 2021. o uspostavi posebnog programa za provedbu Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa te o stavljanju izvan snage Odluke 2013/743/EU ([2]), u najnovijim verzijama i putem financijskog doprinosa Europskom institutu za inovacije i tehnologiju osnovanom Uredbom (EU) 2021/819 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2021. o Europskom institutu za inovacije i tehnologiju ([3]);

(b) Uredbom Vijeća (Euratom) 2021/765 od 10. svibnja 2021. o uspostavi Programa za istraživanja i osposobljavanje Europske zajednice za atomsku energiju za razdoblje 2021.–2025. kojim se nadopunjuje Okvirni program za istraživanja i inovacije Obzor Europa te o stavljanju izvan snage Uredbe (Euratom) 2018/1563 ([4]) („program Euratom”), u najnovijoj verziji;

(c) Uredbom (EU) 2021/694 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2021. o uspostavi programa Digitalna Europa te o stavljanju izvan snage Odluke (EU) 2015/2240 ([5]) („program Digitalna Europa”), u najnovijoj verziji;

(d) Uredbom (EU) 2021/817 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2021. o uspostavi programa Unije za obrazovanje, osposobljavanje, mlade i sport Erasmus+ te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1288/2013 ([6]) („program Erasmus+”), u najnovijoj verziji.

2. Ovaj se Protokol ne primjenjuje na postupke dodjele kojima se izvršavaju proračunske obveze za:

(a) 2021., 2022., 2023. ni 2024. u programima ili aktivnostima Unije ili njihovim dijelovima iz članka 1. stavka 1. točaka (a), (b) i (c) ovog Protokola;

(b) 2021., 2022., 2023., 2024., 2025. ni 2026. u programu Unije iz članka 1. stavka 1. točke (d) ovog Protokola.

([1]) SL EU L 170, 12.5.2021., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/695/oj.
([2]) SL EU L 167I, 12.5.2021., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2021/764/oj.
([3]) SL EU L 189, 28.5.2021., str. 61., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/819/oj.
([4]) SL EU L 167I, 12.5.2021., str. 81., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2021/764/oj.
([5]) SL EU L 166, 11.5.2021., str. 1., ELI: https://data.europa.eu/eli/reg/2021/694/oj.
([6]) SL EU L 189, 28.5.2021., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/817/oj.

Članak 2.

Trajanje sudjelovanja Švicarske

1. Švicarska sudjeluje u programima i aktivnostima Unije ili njihovim dijelovima iz:

(a) članka 1. stavka 1. točaka (a), (b) i (c) ovog Protokola od 1. siječnja 2025. ili drugog datuma ako je to predviđeno posebnom glavom ovog Protokola tijekom njihova preostalog trajanja ili, ovisno o tome koje je razdoblje kraće, do kraja VFO-a za razdoblje 2021. – 2027.;

(b) članka 1. stavka 1. točke (d) ovog Protokola od 1. siječnja 2027. tijekom njegova preostalog trajanja ili, ovisno o tome koje je razdoblje kraće, do kraja VFO-a za razdoblje 2021. – 2027., podložno uvjetima utvrđenima u članku 14. ovog Protokola.

2. Švicarska ili subjekti iz Švicarske prihvatljivi su u skladu s uvjetima utvrđenima u članku 4. ovog Sporazuma u pogledu Unijinih postupaka dodjele kojima se izvršavaju proračunske obveze iz programa i aktivnosti ili njihovih dijelova iz članka 1. ovog Protokola u rokovima utvrđenima u stavku 1. ovog članka.

Za programe i aktivnosti Unije ili njihove dijelove iz članka 1. stavka 1. točaka (a), (b) i (c) ovog Protokola Švicarska ili subjekti iz Švicarske nisu prihvatljivi za financiranje sredstvima Unije u okviru Unijinih postupaka dodjele kojima se izvršavaju proračunske obveze za 2021., 2022., 2023. ili 2024., ne dovodeći u pitanje primjenjiva pravila o prihvatljivosti subjekata iz nepridruženih trećih zemalja utvrđena u temeljnom aktu ni druga pravila koja se odnose na provedbu programa ili aktivnosti Unije.

Za programe i aktivnosti Unije ili njihove dijelove iz članka 1. stavka 1. točke (d) ovog Protokola Švicarska ili subjekti iz Švicarske nisu prihvatljivi za financiranje sredstvima Unije u okviru Unijinih postupaka dodjele kojima se izvršavaju proračunske obveze za 2021., 2022., 2023., 2024., 2025. ili 2026., ne dovodeći u pitanje primjenjiva pravila o prihvatljivosti subjekata iz nepridruženih trećih zemalja utvrđena u temeljnom aktu ni druga pravila koja se odnose na provedbu programa ili aktivnosti Unije.

Članak 3.

Završne odredbe

Ovaj Protokol ostaje na snazi onoliko dugo koliko je potrebno da se dovrše svi projekti, djelovanja, aktivnosti ili njihovi dijelovi koji se financiraju iz programa Unije navedenih u članku 1. ovog Protokola, da se dovrše sva djelovanja potrebna za zaštitu financijskih interesa Unije i da se ispune sve financijske obveze koje proizlaze iz provedbe ovog Protokola između ugovornih stranaka.

Ovaj se Protokol produljuje i primjenjuje na razdoblje 2026. – 2027. pod istim uvjetima na sljednika programa Euratom, osim ako bilo koja ugovorna stranka u roku od tri mjeseca nakon objave tog programa sljednika u *Službenom listu Europske unije* obavijesti o svojoj odluci o neproduljenju ovog Protokola na taj program sljednik. U slučaju takve obavijesti ovaj se Protokol od 1. siječnja 2026. ne primjenjuje na program koji je sljednik programa Euratom.

Članak 4.

Prilog

Prilog ovom Protokolu njegov je sastavni dio.

DIO II.

POSEBNI UVJETI SUDJELOVANJA U PROGRAMIMA UNIJE

GLAVA 1.

OBZOR EUROPA I PROGRAM EURATOM KOJI NADOPUNJUJE PROGRAM OBZOR EUROPA

Članak 5.

Posebni uvjeti sudjelovanja u programu Obzor Europa i programu Euratoma koji nadopunjuje program Obzor Europa

1. Prije nego što odluči ispunjavaju li subjekti iz Švicarske uvjete sudjelovanja u pojedinom djelovanju povezanom sa strateškom imovinom, interesima, autonomijom ili sigurnošću Unije iz članka 22. stavka 5. Uredbe (EU) 2021/695, Europska komisija može zatražiti posebne informacije ili jamstva, primjerice:

(a) informacije o tome je li subjektima iz Unije odobren ili će biti odobren recipročan pristup postojećim i planiranim programima, projektima, djelovanjima, aktivnostima ili drugim mjerama Švicarske ili njihovim dijelovima koji su jednakovrijedni predmetnom djelovanju programa Obzora Europa;

(b) informacije o tome ima li Švicarska uspostavljen nacionalni mehanizam za provjeru ulaganja te jamstva da će švicarska tijela izvijestiti Europsku komisiju i savjetovati se s njom o svim mogućim slučajevima u kojima su primjenom takvog mehanizma saznala da subjekt koji ima poslovni nastan izvan Švicarske ili kojim se upravlja izvan Švicarske planira uložiti u ili preuzeti subjekt iz Švicarske koji je primio financijska sredstva programa Obzor Europa ili programa Euratom u djelovanjima povezanima sa strateškom imovinom, interesima, autonomijom ili sigurnošću Unije, pod uvjetom da Europska komisija Švicarskoj dostavi popis relevantnih subjekata iz Švicarske nakon potpisivanja sporazumâ o dodjeli bespovratnih sredstava s tim subjektima; i

(c) jamstva da rezultati, tehnologije, usluge ni proizvodi koje subjekti iz Švicarske razviju u okviru predmetnih djelovanja neće podlijegati ograničenjima njihova izvoza u države članice tijekom djelovanja i četiri godine nakon završetka djelovanja; Švicarska tijekom djelovanja i četiri godine nakon završetka djelovanja svake godine dostavlja ažurirani popis stavki na koje se odnose ograničenja izvoza.

2. Subjekti iz Švicarske mogu sudjelovati u aktivnostima Zajedničkog istraživačkog centra Europske komisije (JRC) pod uvjetima koji su jednakovrijedni uvjetima primjenjivima na subjekte iz Unije, osim ako su potrebna ograničenja kako bi se osigurala dosljednost s opsegom sudjelovanja koji proizlazi iz provedbe stavka 1.

3. Ako Unija provodi program Obzor Europa primjenom članaka 185. i 187. UFEU-a, Švicarska i subjekti iz Švicarske mogu sudjelovati u pravnim strukturama uspostavljenima na temelju tih odredbi, u skladu s pravnim aktima Unije koji su doneseni ili će biti doneseni radi uspostavljanja tih pravnih struktura.

4. Švicarsku se redovito obavješćuje o aktivnostima JRC-a koje se odnose na sudjelovanje Švicarske u svakom programu, posebno o višegodišnjim programima rada JRC-a. Predstavnik na visokoj razini iz Švicarske poziva se kao promatrač na sastanke Vijeća guvernera JRC-a u vezi s točkom koja se odnosi na sudjelovanje Švicarske u svakom programu.

5. Uredba (EU) 2021/819 Europskog parlamenta i Vijeća ([7]) ili pravni akt Unije kojim se zamjenjuje ta uredba i Odluka (EU) 2021/820 Europskog parlamenta i Vijeća ([8]) primjenjuju se na sudjelovanje subjekata iz Švicarske u zajednicama znanja i inovacija u skladu s člankom 4. ovog Sporazuma.

([7]) Uredba (EU) 2021/819 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2021. o Europskom institutu za inovacije i tehnologiju (preinaka) (SL EU L 189, 28.5.2021., str. 61., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/819/oj).

([8]) Odluka (EU) 2021/820 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2021. o Strateškom inovacijskom programu Europskog instituta za inovacije i tehnologiju (EIT) za razdoblje 2021. – 2027.: jačanje europskog inovacijskog talenta i kapaciteta te o stavljanju izvan snage Odluke br. 1312/2013/EU (SL EU L 189, 28.5.2021., str. 91., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2021/820/oj).

6. Predstavnici Švicarske imaju pravo sudjelovati kao promatrači u odboru iz članka 14. Odluke (EU) 2021/764 i članka 16. Uredbe (Euratom) 2021/765 bez prava glasa i za točke koje se odnose na Švicarsku kad taj odbor raspravlja o pitanjima koja se odnose na provedbu programa Obzor Europa i programa Euratom. To sudjelovanje mora biti u skladu s člankom 6. ovog Sporazuma. Troškovi putovanja predstavnika Švicarske na sastanke tog odbora nadoknađuju se za ekonomski razred. Za sva ostala pitanja nadoknada putnih troškova i troškova boravka uređuje se istim pravilima koja se primjenjuju na predstavnike država članica.

Članak 6.

Reciprocitet

Pravni subjekti s poslovnim nastanom u Uniji mogu sudjelovati u programima, projektima, djelovanjima, aktivnostima ili drugim mjerama Švicarske ili njihovim dijelovima koji su jednakovrijedni onima programa Obzor Europa ili programa Euratom, u skladu s propisima Švicarske.

Netaksativan popis jednakovrijednih programa, projekata, djelovanja, aktivnosti, drugih mjera Švicarske ili njihovih dijelova naveden je u Prilogu ovom Protokolu.

Financiranje pravnih subjekata s poslovnim nastanom u Uniji koje provodi Švicarska podliježe propisima Švicarske kojima se uređuje funkcioniranje istraživačkih i inovacijskih programa, projekata, djelovanja, aktivnosti, drugih mjera ili njihovih dijelova. Ako se ne dodjeljuju financijska sredstva, pravni subjekti s poslovnim nastanom u Uniji mogu sudjelovati s vlastitim sredstvima.

Članak 7.

Otvorena znanost

Ugovorne stranke u svojim programima, projektima, djelovanjima i aktivnostima ili njihovim dijelovima uzajamno promiču i potiču praksu otvorene znanosti u skladu s pravilima programa Obzor Europa i programa Euratom te švicarskim propisima.

Članak 8.

Financijski uvjeti za program Obzor Europa

1. Članak 8. ovog Sporazuma primjenjuje se na program Obzor Europa.

2. Članak 9. ovog Sporazuma primjenjuje se na program Obzor Europa.

3. Za izračun automatske korekcije iz članka 9. ovog Sporazuma i iz ovog članka primjenjuju se sljedeći detaljni aranžmani:

(a) „konkurentna bespovratna sredstva” znači bespovratna sredstva dodijeljena na temelju poziva na podnošenje prijedloga čiji se krajnji korisnici mogu utvrditi u trenutku izračuna automatske korekcije; isključena je financijska potpora trećim stranama kako je definirano u članku 207. Financijske uredbe;

(b) ako je pravna obveza potpisana s konzorcijem, iznosi upotrijebljeni za utvrđivanje početnih iznosa pravne obveze kumulativni su iznosi dodijeljeni korisnicima koji su subjekti iz Švicarske u skladu s indikativnom raščlambom proračuna u sporazumu o dodjeli bespovratnih sredstava;

(c) svi iznosi pravnih obveza koji odgovaraju konkurentnim bespovratnim sredstvima utvrđuju se putem elektroničkog sustava Europske komisije eCorda i izdvajaju se druge srijede u veljači u godini N+2;

(d) „troškovi neintervencije” znači troškovi programa Obzor Europa koji nisu konkurentna bespovratna sredstva, uključujući rashode za potporu, administraciju pojedinih programa i druga djelovanja;

(e) iznosi dodijeljeni međunarodnim organizacijama kao pravnim subjektima koji su krajnji korisnici smatraju se troškovima neintervencije.

4. Mehanizam automatske korekcije primjenjuje se kako slijedi:

(a) automatske korekcije za godinu N u vezi s izvršenjem odobrenih sredstava za preuzimanje obveza za godinu N, uvećanih u skladu s člankom 7. stavkom 5. ovog Sporazuma, primjenjuju se na temelju podataka za godinu N i godinu N+1 iz sustava eCorda iz stavka 3. točke (c) ovog članka u godini N+2 nakon što se na doprinos Švicarske programu Obzor Europa primijene prilagodbe u skladu s člankom 8. ovog Sporazuma; iznos koji se pritom uzima u obzir iznos je konkurentnih bespovratnih sredstava za koja su u trenutku izračuna korekcije dostupni podaci;

(b) počevši od godine N+2 pa do 2029. iznos automatske korekcije izračunava se za godinu N na temelju razlike između:

i. ukupnog iznosa konkurentnih bespovratnih sredstava dodijeljenih Švicarskoj ili subjektima iz Švicarske kao preuzete obveze za odobrena proračunska sredstva za godinu N; i

ii. iznosa prilagođenog operativnog doprinosa Švicarske za godinu N pomnoženog s omjerom između:

A. iznosa konkurentnih bespovratnih sredstava za odobrena sredstva za preuzimanje obveza za godinu N, uvećanog u skladu s člankom 7. stavkom 5. ovog Sporazuma; i

B. ukupnih odobrenih proračunskih sredstava za preuzimanje obveza za godinu N, uključujući troškove neintervencije.

Ako se za situacije u kojima su subjekti iz Švicarske isključeni provodi prilagodba na temelju primjene članka 8., u izračune se ne uključuju odgovarajući iznosi konkurentnih bespovratnih sredstava.

5. Ako je u odnosu na operativni doprinos Švicarske za određenu godinu N iznos razlike izračunan prema metodi utvrđenoj u članku 9. stavku 2. ovog Sporazuma negativan i u apsolutnim vrijednostima premašuje 8 % odgovarajućeg operativnog doprinosa za godinu N, budući operativni doprinos Švicarske za godinu N+2 umanjuje se za razliku između apsolutnog iznosa izračunanog prema metodi utvrđenoj u članku 9. stavku 2. za godinu N i iznosa koji odgovara 8 % odgovarajućeg operativnog doprinosa za godinu N.

Nakon isteka razdoblja iz članka 2. stavka 1. ovog Protokola smanjenja budućih operativnih doprinosa, kako je navedeno u prvom podstavku ovog stavka, primjenjuju se na operativne doprinose Švicarske programu sljedniku u kojem Švicarska sudjeluje.

Ako se operativni doprinos Švicarske prilagodi u godini N+2 u skladu s prvim i drugim podstavkom, takva se prilagodba uzima u obzir za potrebe izračuna godišnjeg iznosa za godinu N+2 u skladu s točkom 4. Priloga ovom Sporazumu o financijskim provedbenim odredbama.

Članak 9.

Financijski uvjeti za program Euratom

1. Članak 8. ovog Sporazuma ne primjenjuje se na program Euratom koji dopunjuje program Obzor Europa.

2. Članak 9. ovog Sporazuma ne primjenjuje se na program Euratom koji dopunjuje program Obzor Europa.

3. Odstupajući od članka 7. stavka 7. ovog Sporazuma, ključ za uplatu doprinosa koji će se primjenjivati 2025., 2026. i 2027. za izračun operativnog doprinosa za sudjelovanje u programu Euratom iznosi 95,4 % ključa za uplatu doprinosa definiranog u članku 7. stavku 6. ovog Sporazuma.

GLAVA 2.

SUDJELOVANJE U PROGRAMU DIGITALNA EUROPA

Članak 10.

Područje primjene pridruživanja

Švicarska kao pridružena zemlja sudjeluje u i doprinosi specifičnim ciljevima iz članka 3. Uredbe (EU) 2021/694: specifičnom cilju 1 (računalstvo visokih performansi), specifičnom cilju 2 (umjetna inteligencija), specifičnom cilju 4 (napredne digitalne vještine) i specifičnom cilju 5 (uvođenje i najbolja uporaba digitalnih kapaciteta te interoperabilnost) u okviru programa Digitalna Europa.

Članak 11.

Posebni uvjeti sudjelovanja u programu Digitalna Europa

1. Prije nego što odluči ispunjavaju li subjekti iz Švicarske uvjete sudjelovanja u određenom djelovanju za koje je sudjelovanje ograničeno zbog propisno opravdanih razloga na temelju članka 12. stavka 6. Uredbe (EU) 2021/694, Europska komisija može zatražiti određene informacije ili jamstva, kao što su:

(a) informacije o tome je li subjektima iz Unije odobren ili će biti odobren recipročan pristup postojećim i planiranim švicarskim programima, projektima ili djelovanjima koji su jednakovrijedni predmetnom djelovanju programa Digitalna Europa;

(b) informacije o tome ima li Švicarska uspostavljen nacionalni mehanizam za provjeru ulaganja te jamstva da će švicarska tijela izvijestiti Europsku komisiju i savjetovati se s njom o svim mogućim slučajevima u kojima su primjenom takvog mehanizma saznala da subjekt koji ima poslovni nastan izvan Švicarske ili kojim se upravlja izvan Švicarske planira uložiti u ili preuzeti subjekt iz Švicarske koji je primio financijska sredstva programa Digitalna Europa u djelovanjima, pod uvjetom da Europska komisija Švicarskoj dostavi popis relevantnih pravnih subjekata s poslovnim nastanom u Švicarskoj nakon potpisivanja sporazumâ o dodjeli bespovratnih sredstava s tim subjektima; i

(c) jamstva da rezultati, tehnologije, usluge ni proizvodi koje subjekti s poslovnim nastanom u Švicarskoj razviju u okviru predmetnih djelovanja neće podlijegati ograničenjima njihova izvoza u države članice tijekom djelovanja i četiri godine nakon završetka djelovanja; Švicarska tijekom djelovanja i četiri godine nakon završetka djelovanja svake godine dostavlja ažurirani popis stavki na koje se odnose nacionalna ograničenja izvoza.

2. Ako se uvjetima poziva ograničava sudjelovanje u djelovanju zbog razloga povezanih sa sigurnošću Unije u skladu s člankom 12. stavkom 6. Uredbe (EU) 2021/694, Europska komisija može od Švicarske zatražiti posebne informacije ili jamstva kako bi procijenila primjerenost jamstava relevantnih subjekata da njihovo sudjelovanje u djelovanju neće negativno utjecati na sigurnost Unije.

3. Ako Unija provodi program Digitalna Europa primjenom članaka 185. i 187. UFEU-a, Švicarska i pravni subjekti iz Švicarske mogu sudjelovati u pravnim strukturama uspostavljenima na temelju tih odredbi, u skladu s pravnim aktima Unije koji su doneseni ili će biti doneseni radi uspostavljanja tih pravnih struktura.

Članak 12.

Reciprocitet

Pravni subjekti s poslovnim nastanom u Uniji mogu sudjelovati u programima, projektima, djelovanjima, aktivnostima i drugim mjerama Švicarske ili njihovim dijelovima koji su jednakovrijedni onima programa Digitalna Europa, u skladu s propisima Švicarske.

Netaksativan popis jednakovrijednih programa, projekata, djelovanja, aktivnosti i drugih mjera Švicarske ili njihovih dijelova naveden je u Prilogu ovom Protokolu.

Financiranje pravnih subjekata s poslovnim nastanom u Uniji koje provodi Švicarska podliježe propisima Švicarske kojima se uređuje funkcioniranje istraživačkih i inovacijskih programa, projekata, djelovanja, aktivnosti, drugih mjera ili njihovih dijelova. Ako se ne dodjeljuju financijska sredstva, pravni subjekti s poslovnim nastanom u Uniji mogu sudjelovati s vlastitim sredstvima.

Članak 13.

Financijski uvjeti

Članak 8. ovog Sporazuma ne primjenjuje se na program Digitalna Europa.

GLAVA 3.

SUDJELOVANJE U PROGRAMU ERASMUS+

Članak 14.

Posebni uvjeti sudjelovanja u programu Erasmus+

Sudjelovanje Švicarske u programu Erasmus+ uvjetovano je imenovanjem nacionalnog tijela, osnivanjem nacionalne agencije i imenovanjem neovisnog revizorskog tijela, u skladu s člancima od 26. do 29. Uredbe (EU) 2021/817.

Sudjelovanje Švicarske u programu Erasmus+ počinje proizvoditi učinke od datuma na koji Europska komisija prihvati *ex ante* procjenu usklađenosti nacionalne agencije u skladu s člankom 28. stavkom 2. Uredbe (EU) 2021/817.

Članak 15.

Financijski uvjeti

1. Članak 8. ovog Sporazuma ne primjenjuje se na program Erasmus+.

2. Odstupajući od članka 7. stavka 7. ovog Sporazuma, ključ za uplatu doprinosa koji će se primjenjivati 2027. za izračun operativnog doprinosa za sudjelovanje u programu Erasmus+ iznosi 70 % ključa za uplatu doprinosa definiranog u članku 7. stavku 6. ovog Sporazuma.

PRILOG

Popis jednakovrijednih programa, projekata, djelovanja i aktivnosti Švicarske ili njihovih dijelova

1. Na netaksativnom popisu u nastavku navedeni su programi, projekti, djelovanja i aktivnosti Švicarske ili njihovi dijelovi koji su jednakovrijedni programu Obzor Europa i programu Euratom:
   - — Bridge Proof-of-Concept
   - — SNSF Project funding
   - — SNSF Health & well-being
   - — SNSF MARVIS
   - — SNSF International Co-Investigator Scheme
   - — SNSF National Centres of Competence in Research (NCCRs)
   - — Ambizione
   - — Spark
   - — Funding programmes FOT
   - — Sustained Scientific User Laboratory for Simulation and Data-based Science at CSCS (User Lab)
   - — Swiss Data Science Center
   - — Swiss Plasma Center / Swiss Fusion Hub
   - — Swiss Light Source SLS
   - — Swiss Spallation Neutron Source (SINQ)
   - — SμS muon source
   - — Swiss Research Infrastructure for Particle Physics CHRISP
   - — Swiss X-ray Free Electron Laser SwissFEL
   - — Swiss-Norwegian beamline (SNBL)
   - — SwissChips Initiative
   - — Swiss Twins
2. Na netaksativnom popisu u nastavku navedeni su programi, projekti, djelovanja i aktivnosti Švicarske ili njihovi dijelovi koji su jednakovrijedni programu Digitalna Europa:

[…]

PROTOKOL 2.

SUDJELOVANJE U AKTIVNOSTIMA EUROPSKOG ZAJEDNIČKOG PODUZEĆA ZA ITER I RAZVOJ ENERGIJE FUZIJE, SPORAZUMU O ITER-U I SPORAZUMU O ŠIREM PRISTUPU

Članak 1.

Područje primjene pridruživanja

Švicarska sudjeluje kao članica u Zajedničkom poduzeću za ITER i razvoj energije fuzije (F4E) i doprinosi mu u skladu s člankom 2. točkom (c) Odluke Vijeća 2007/198/Euratom ([1]) i Statutom Zajedničkog poduzeća („Statut F4E-a") i tako doprinosi budućoj znanstvenoj i tehnološkoj suradnji u području kontrolirane nuklearne fuzije pridruživanjem Švicarske programu Euratom.

Članak 2.

Trajanje sudjelovanja Švicarske

1. Švicarska sudjeluje kao članica F4E-a od 1. siječnja 2026. do kraja trajanja F4E-a, ako su ispunjeni uvjeti iz Odluke Vijeća 2007/198/Euratom.

2. Švicarska ili subjekti iz Švicarske prihvatljivi su u skladu s uvjetima utvrđenima u članku 4. ovog Sporazuma u pogledu Unijinih postupaka dodjele kojima se izvršavaju proračunske obveze iz programa i aktivnosti ili njihovih dijelova iz članka 1. ovog Protokola u rokovima utvrđenima u stavku 1. ovog članka. Švicarska ili subjekti iz Švicarske nisu prihvatljivi za financiranje sredstvima Unije u okviru Unijinih postupaka dodjele kojima se izvršavaju proračunske obveze za 2021., 2022., 2023., 2024. ili 2025., ne dovodeći u pitanje primjenjiva pravila o prihvatljivosti subjekata iz nepridruženih trećih zemalja utvrđena u temeljnom aktu ni druga pravila koja se odnose na provedbu aktivnosti F4E-a.

Članak 3.

Posebni uvjeti sudjelovanja u aktivnostima Europskog zajedničkog poduzeća za ITER i razvoj energije fuzije

1. Neovisno o članku 12. stavku 2. točki (a) i članku 82. stavku 3. točki (a) Pravilnika o osoblju za dužnosnike Europske unije i Uvjeta zaposlenja ostalih službenika Europske unije, utvrđenih u Uredbi Vijeća (EEZ, Euratom, EZUČ) br. 259/68 od 29. veljače 1968. ([2]) i u skladu s člankom 10. Statuta F4E-a, direktor F4E-a može imenovati švicarske državljane s punim građanskim pravima kao osoblje F4E-a.

2. Švicarska ima pravo glasa u Upravnom odboru F4E-a i plaća godišnji članski doprinos F4E-u u skladu s Prilogom II. Statutu F4E-a.

3. Podložno odredbama ovog Sporazuma, a posebno članka 4., subjekti iz Švicarske mogu sudjelovati u svim aktivnostima F4E-a pod istim uvjetima koji se primjenjuju na pravne subjekte Euratoma.

4. Predstavnici Švicarske sudjeluju na sastancima F4E-a u skladu sa Statutom F4E-a.

5. Švicarska na F4E, njegova direktora i njegovo osoblje u vezi s njihovim aktivnostima u skladu s Odlukom Vijeća 2007/198/Euratom primjenjuje Protokol (br. 7) o povlasticama i imunitetima Europske unije, koji je priložen UFEU-u, uz sljedeće aranžmane:

([1]) Odluka Vijeća 2007/198/Euratom o osnivanju Europskog zajedničkog poduzeća za ITER i razvoj energije fuzije i davanju povlastica tom poduzeću (SL EU L 90, 30.3.2007., str. 58., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2007/198/oj).

([2]) Uredba Vijeća (EEZ, Euratom, EZUČ) br. 259/68 od 29. veljače 1968. kojom se utvrđuje Pravilnik o osoblju za dužnosnike i uvjeti zaposlenja ostalih službenika Europskih zajednica i kojom se uvode posebne mjere koje se privremeno primjenjuju na dužnosnike Komisije (SL EZ L 56, 4.3.1968., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1968/259(1)/oj).

(a) proširenje primjene na Švicarsku;

smatra se da svako upućivanje na države članice u Protokolu o povlasticama i imunitetima Europske unije uključuje i Švicarsku, osim ako se sljedećim odredbama utvrdi drukčije;

(b) izuzimanje F4E-a od neizravnog oporezivanja, uključujući porez na dodanu vrijednost (PDV):

i. na robu i usluge koji se izvoze iz Švicarske ne primjenjuje se švicarski PDV; ako su roba i usluge dostavljeni F4E-u u Švicarskoj za službenu uporabu, u skladu s člankom 3. drugim podstavkom Protokola o povlasticama i imunitetima Europske unije, oslobođenje od PDV-a odobrava se u obliku povrata; oslobođenje od PDV-a odobrava se ako stvarna kupovna cijena robe i usluga navedenih na računu ili jednakovrijednom dokumentu ukupno iznosi najmanje 100 CHF (uključujući porez);

ii. povrat PDV-a odobrava se po predočenju švicarskih obrazaca predviđenih u tu svrhu Glavnom odjelu za PDV Savezne porezne uprave; u pravilu se zahtjevi za povrat obrađuju u roku od tri mjeseca od dana njihova podnošenja zajedno s potrebnim popratnim dokumentima;

(c) postupak za primjenu pravila koja se odnose na osoblje Europskog zajedničkog poduzeća za ITER:

i. u pogledu članka 12. drugog podstavka Protokola o povlasticama i imunitetima Europske unije Švicarska u skladu s načelima svojeg nacionalnog prava oslobađa dužnosnike i ostale službenike F4E-a u smislu članka 2. Uredbe Vijeća (Euratom, EZUČ, EEZ) br. 549/69 ([3]) od saveznih, kantonskih i općinskih poreza na plaće, nadnice i prihode koje im isplaćuje Europska unija i koji podliježu unutarnjem porezu u korist Unije;

ii. Švicarska se za potrebe primjene članka 13. Protokola o povlasticama i imunitetima Europske unije ne smatra državom članicom u smislu točke (a) ovog stavka;

iii. dužnosnici i ostali službenici F4E-a i članovi njihovih obitelji koji su uključeni u sustav socijalnog osiguranja za dužnosnike i ostale službenike Unije nisu obvezni uključiti se u švicarski sustav socijalnog osiguranja;

iv. Sud Europske unije ima isključivu nadležnost u svim pitanjima o odnosima između F4E-a ili Europske komisije i njihova osoblja koja su povezana s primjenom Uredbe (EEZ, Euratom, EZUČ) br. 259/68 i drugim odredbama prava Unije kojim se utvrđuju uvjeti rada.

6. Švicarska F4E-u u okviru svojih službenih aktivnosti dodjeljuje sve povlastice predviđene u Prilogu III. Ugovoru o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju.

Članak 4.

Financijske kontrole

1. Dužnosnicima F4E-a i Europske komisije i drugim osobama koje su ovlastili F4E i Europska komisija mora biti omogućen odgovarajući pristup, među ostalim u elektroničkom obliku, lokacijama, radu i dokumentima i svim informacijama potrebnima za provedbu pregleda, revizija i mjera za zaštitu financijskih interesa Unije u skladu s člancima 11. i 12. ovog Sporazuma. To pravo pristupa izričito se navodi u ugovorima ili sporazumima sklopljenima radi provedbe instrumenata iz ovog Protokola.

2. Nadležna švicarska tijela bez odgode obavješćuju F4E i Europsku komisiju o svim činjenicama ili sumnjama za koje saznaju u vezi s nepravilnostima povezanima sa sklapanjem i provedbom ugovora ili sporazuma sklopljenih primjenom instrumenata iz ovog Protokola.

([3]) Uredba Vijeća (EURATOM, EZUČ, EEZ) br. 549/69 od 25. ožujka 1969. o utvrđivanju kategorija dužnosnika i ostalih službenika Europskih zajednica na koje se primjenjuju odredbe članka 12., članka 13. drugog stavka i članka 14. Protokola o povlasticama i imunitetima Zajednica (OJ EZ L 74, 27.3.1969, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1969/549/oj).

3. Ne dovodeći u pitanje primjenu švicarskog kaznenog prava, F4E ili Europska komisija može izreći upravne mjere i kazne u skladu s Financijskom uredbom i Uredbom Vijeća (EZ, Euratom) br. 2988/95 ([4]).

4. Odluke koje F4E ili Europska komisija donese u okviru područja primjene ovog Protokola i kojima se nameću novčane obveze za osobe, a ne države, izvršive su u Švicarskoj.

5. Nalog za izvršenje odluke iz stavka 4. ovog članka izdaje se u skladu s člankom 14. ovog Sporazuma. Tijelo koje je imenovala švicarska vlada obavješćuje F4E ili Europsku komisiju.

Članak 5.

Financijski uvjeti

1. Članak 8. ovog Sporazuma ne primjenjuje se na ovaj Protokol.

2. Odstupajući od članka 7. stavka 7. ovog Sporazuma, ključ za uplatu doprinosa koji će se primjenjivati 2026. i 2027. za izračun operativnog doprinosa za sudjelovanje u F4E-u iznosi 95,4 % ključa za uplatu doprinosa definiranog u članku 7. stavku 6. ovog Sporazuma.

Članak 6.

Primjenjivost Sporazuma o ITER-u, Sporazuma o povlasticama i imunitetima za ITER i Sporazuma o širem pristupu na državno područje Švicarske

1. Ugovorne stranke suglasne su da se:

(a) Sporazum o ITER-u primjenjuje na državno područje Švicarske, a za potrebe primjene ovog članka ovaj se Protokol smatra relevantnim sporazumom za potrebe članka 21. tog sporazuma;

(b) Sporazum o povlasticama i imunitetima za ITER primjenjuje na državno područje Švicarske, a za potrebe primjene ovog članka ovaj se Protokol smatra relevantnim sporazumom za potrebe članka 24. tog sporazuma; i

(c) Sporazum o širem pristupu primjenjuje na državno područje Švicarske, posebno povlastice i imuniteti iz članka 13. i članka 14. stavka 5. tog sporazuma, a za potrebe primjene ovog članka ovaj se Protokol smatra relevantnim sporazumom za potrebe članka 26. tog sporazuma.

2. Švicarski državljani s punim građanskim pravima pod istim uvjetima kao i državljani država članica imaju pravo:

(a) da ih Euratom imenuje za predstavnike u Vijeću Međunarodne organizacije za energiju fuzije ITER (članak 6. stavak 1. Sporazuma o ITER-u);

(b) da ih Vijeće Međunarodne organizacije za energiju fuzije ITER imenuje višim osobljem (članak 6. stavak 7. točka (d) Sporazuma o ITER-u);

(c) biti dio osoblja koje Euratom upućuje u Međunarodnu organizaciju za energiju fuzije ITER (članak 7. stavak 2. Sporazuma o ITER-u);

(d) da ih Međunarodna organizacija za energiju fuzije ITER izravno zaposli tako što će ih imenovati njezin glavni direktor (članak 7. stavak 2. i članak 7. stavak 4. točka (b) Sporazuma o ITER-u);

(e) da ih Euratom imenuje za predstavnike u Upravljačkom odboru za aktivnosti šireg pristupa i u projektnim odborima za aktivnosti šireg pristupa (članci 3. i 5. Sporazuma o širem pristupu);

(f) da ih Upravljački odbor imenuje za članove osoblja tajništva (članak 4. Sporazuma o širem pristupu);

([4]) Uredba Vijeća (EZ, Euratom) br. 2988/95 od 18. prosinca 1995. o zaštiti financijskih interesa Europskih zajednica (SL EZ L 312, 23.12.1995., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1995/2988/oj).

(g) da ih Euratom uputi za aktivnosti šireg pristupa, to jest kao člana projektnih timova ili vođe projekata (članak 6. Sporazuma o širem pristupu).

3. Euratom pisanim putem obavješćuje Švicarsku ako je program ITER, Sporazum o ITER-u, Sporazum o širem pristupu ili Sporazum o povlasticama i imunitetima za ITER potrebno izmijeniti.

Članak 7.

Reciprocitet

Pravni subjekti s poslovnim nastanom u Uniji mogu sudjelovati u programima, projektima, djelovanjima, aktivnostima i drugim mjerama Švicarske ili njihovim dijelovima koji su jednakovrijedni onima Organizacije ITER, F4E-a ili Sporazuma šireg pristupa, u skladu s propisima Švicarske. Netaksativan popis jednakovrijednih programa, projekata, djelovanja, aktivnosti i drugih mjera Švicarske ili njihovih dijelova naveden je u Prilogu ovom Protokolu.

Financiranje pravnih subjekata s poslovnim nastanom u Uniji koje provodi Švicarska podliježe propisima Švicarske kojima se uređuje funkcioniranje istraživačkih i inovacijskih programa, projekata, djelovanja, aktivnosti, drugih mjera ili njihovih dijelova. Ako se ne dodjeljuju financijska sredstva, pravni subjekti s poslovnim nastanom u Uniji mogu sudjelovati s vlastitim sredstvima.

Članak 8.

Završne odredbe

Ovaj Protokol ostaje na snazi onoliko dugo koliko je potrebno da se dovrše svi projekti, djelovanja, aktivnosti ili njihovi dijelovi koji se financiraju iz programa Unije navedenih u članku 1. ovog Protokola, da se dovrše sva djelovanja potrebna za zaštitu financijskih interesa Unije i da se ispune sve financijske obveze koje proizlaze iz provedbe ovog Protokola između ugovornih stranaka.

PRILOG

Popis jednakovrijednih programa, projekata, djelovanja i aktivnosti Švicarske ili njihovih dijelova

Na netaksativnom popisu u nastavku navedeni su programi, projekti, djelovanja i aktivnosti Švicarske ili njihovi dijelovi koji su jednakovrijedni ITER-u:

[…]

PROTOKOL 3.

SUDJELOVANJE U PROGRAMU „EU ZA ZDRAVLJE”

Članak 1.

Područje primjene pridruživanja

1. Švicarska kao pridružena zemlja sudjeluje u i doprinosi posebnim dijelovima programa Unije uspostavljenog Uredbom (EU) 2021/522 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. ožujka 2021. o uspostavi Programa djelovanja Unije u području zdravlja (program „EU za zdravlje”) za razdoblje 2021.–2027. i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 282/2014 ([1]) (dalje u tekstu program „EU za zdravlje”), u najnovijoj verziji.

2. Posebni dijelovi programa „EU za zdravlje” u kojima Švicarska sudjeluje i kojima doprinosi odnose se na pripravnost na krizne situacije, kako je obuhvaćeno Sporazumom o zdravlju.

Članak 2.

Trajanje sudjelovanja Švicarske

1. Švicarska sudjeluje u programu „EU za zdravlje” od 1. siječnja godine koja slijedi nakon stupanja na snagu Sporazuma o zdravlju do kraja provedbe programa „EU za zdravlje” ili , ovisno o tome koje je razdoblje kraće, do kraja VFO-a za razdoblje 2021. – 2027..

2. Tijekom razdoblja iz stavka 1. ovog članka Švicarska ili subjekti iz Švicarske prihvatljivi su prema uvjetima utvrđenima u članku 4. za sudjelovanje u Unijinim postupcima dodjele kojima se izvršavaju proračunske obveze programa i aktivnosti ili njihovih dijelova iz programa „EU za zdravlje”. Švicarska ili subjekti iz Švicarske nisu prihvatljivi za financiranje sredstvima Unije u okviru Unijinih postupaka dodjele kojima se izvršavaju proračunske obveze za bilo koju godinu u okviru VFO-a za razdoblje 2021. – 2027. prije početka sudjelovanja u programu „EU za zdravlje”, u skladu sa stavkom 1., ne dovodeći u pitanje primjenjiva pravila o prihvatljivosti subjekata iz nepridruženih zemalja utvrđena u temeljnom aktu ni druga pravila koja se odnose na provedbu relevantnog programa ili aktivnosti Unije.

Članak 3.

Posebni uvjeti sudjelovanja u programu „EU za zdravlje”

1. Švicarska sudjeluje u programu „EU za zdravlje” u skladu s uvjetima utvrđenima u ovom Sporazumu i u pravnom aktu iz članka 1. ovog Protokola, kao i u svim drugim pravilima koja se odnose na provedbu programa „EU za zdravlje”, u njegovoj najnovijoj verziji.

2. Ako nije drukčije predviđeno u uvjetima iz stavka 1. ovog članka, pravni subjekti s poslovnim nastanom u Švicarskoj mogu sudjelovati u djelovanjima programa „EU za zdravlje” pod uvjetima koji su jednakovrijedni onima koji se primjenjuju na pravne subjekte s poslovnim nastanom u Uniji, uključujući poštovanje Unijinih mjera ograničavanja.

3. Za postupke povezane sa zahtjevima, ugovorima i izvješćima i za druge administrativne aspekte programa „EU za zdravlje” koristi se engleski jezik.

Članak 4.

Financijski uvjeti

Članak 8. ovog Sporazuma ne primjenjuje se na ovaj Protokol.

([1]) SL EU L 107, 26.3.2021., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/522/oj.

Članak 5.

Završne odredbe

Ovaj Protokol ostaje na snazi onoliko dugo koliko je potrebno da se dovrše svi projekti, djelovanja, aktivnosti ili njihovi dijelovi koji se financiraju u okviru programa Unije navedenog u članku 1. ovog Protokola, da se dovšre sva djelovanja potrebna za zaštitu financijskih interesa Unije i da se ispune sve financijske obveze koje proizlaze iz provedbe ovog Protokola između ugovornih stranaka.